

**Mátészalka Város Gazdasági Programja
2020-2025**

I. ELŐZMÉNYEK

I.1. Preambulum

A gazdasági program alapvető célja, hogy belátható időtávban a helyi közösség partnerségén, kooperációján és összefogásán alapulva olyan lehetőségeket tárjon fel, amelyek megvalósításával Mátészalka városa élhetőbbé válik. A települések versenyében és a térségi rivalizálásban megállja a helyét és főként ideális célponttá válik mind a befektetők, mind pedig az idelátogatók számára mindeközben pedig aktívan hozzájárul a térségközponti funkciói ellátásához.

A gazdasági programban elsőbbséget kapnak azok a lehetséges fejlesztési törekvések és tervezett programok, amelyek forrásteremtő partneri együttműködésben valósulnak meg.

Egy reális terv készítésének alapvető része a precíz diagnózis, helyzetértékelés és elemzés. Ez jelenti a település legfontosabb, alapvető mutatószámainak, paramétereinek (népesség, közszolgáltatások, infrastruktúra, stb.) leltárát, számbavételét. De a statikus számhalmazok önmagukban nem kielégítőek, hiszen a számadatok dinamikájában, a mutatószámok változásában, ezek elemzésében tapinthatók ki azok a trendek, amelyek alapján jól megfogalmazhatók a fejlesztési irányok, célkitűzések.

Mátészalka Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a jövő iránti felelősség tudatában alapvető feladatának tartja a település fejlesztésének fontosságát.

Az elkészített ciklusprogram az előző ciklus fejlesztési eredményeire építve, azokat a stratégiai célokat tartalmazza, amelyeket a hatályos Integrált Településfejlesztési Stratégia is meghatároz, így átfogó fejlesztési célként rögzíthető, a vonzó és versenyképes térségi központ kialakítása és fejlesztése a gazdaság, az idegenforgalom, az oktatás, a közszolgáltatások, a közigazgatás és az egészségügy területén, az itt élők életminőségének javítása érdekében.

A program figyelembe veszi a településen élők igényeit, elvárásait, a megyei területfejlesztési program azon részét, amely a település környezetét érinti, a Szabolcs 05. Önkormányzati Területfejlesztési Társulás ugyanezen időszakára szóló elképzeléseit.

A tervezés lehetőséget teremt:

- a település jövőképeinek megfogalmazására;
- a tartós versenyképesség biztosítására;
- a közszolgálati feladatok ellátásának optimalizálására;
- rövidtávú - és középtávú ágazati cselekvési tervek elkészítésére, valamint az éves költségvetések megalapozott összeállítására.

A tervező munkát különösen aktuálissá teszi a 2021-2028-as európai uniós programozási időszakban kínált lehetőségek igénybevétele szükségessége. Annak érdekében, hogy önkormányzatunk képes legyen a támogatások lehívására, át kell gondolnunk feladatainkat, fel kell mérni a lakosság, a helyi vállalkozók közszolgáltatásokkal kapcsolatos igényeit, elvárásait.

I.2. Törvényi háttér

A helyi önkormányzati választásokat követően, - hat hónapon belül, - a polgármesternek a képviselő-testület elé kell terjeszteni a ciklusidejére szóló gazdasági programját. Olyannyira lényeges feladatnak tekintette ezt a törvényhozó, hogy három törvényben is, – az önkormányzati, az államháztartási és a hatásköri törvényben is, – kötelezést ír elő e témakörben.

Tartalmát illetően a „Magyarország helyi önkormányzatairól” szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Ötv.) a következőképpen fogalmaz:

„116. § (1) A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

(2) A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.

(3) A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

(4) A gazdasági program, fejlesztési terv – a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban – tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

(5) A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.”

Az Ötv. rögzíti a helyi közügyek fogalmát is, mely szerint mindazon feladatok helyi közügynek minősülnek, amelyek alapvetően a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátásához, valamint a helyi önkormányzás és a lakossággal való együttműködés szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek megteremtéséhez kapcsolódnak.

A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

1. településfejlesztés, településrendezés;
2. településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása);
3. a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése;
4. egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások;

5. környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás);
6. óvodai ellátás;
7. kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadóművészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
8. gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
9. szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg;
10. lakás- és helyiséggazdálkodás;
11. a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;
12. helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
13. honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
14. helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
15. a kistermelők, őstermelők számára - jogszabályban meghatározott termékeik - értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
16. sport, ifjúsági ügyek;
17. nemzetiségi ügyek;
18. közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
19. helyi közösségi közlekedés biztosítása;
20. hulladékgazdálkodás;
21. távhőszolgáltatás;
22. víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.

Törvény a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó más helyi önkormányzati feladatot is megállapíthat.

Az önkormányzati tevékenységeknél, valamint az ezekkel kapcsolatos fejlesztési elképzeléseknél természetesen meghatározó „zsinórmérték” kell legyen az, hogy melyek az önkormányzat számára törvény által előírt „kötelező” és „nem kötelező”, azaz „önként vállalt” feladatok. Így rögzíti az Ötv. továbbá, hogy a helyi önkormányzat önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe, ugyanakkor az önként vállalt helyi közügyek megoldása nem veszélyeztetheti a törvény által kötelezően előírt önkormányzati feladat - és hatáskörök ellátását, finanszírozása a saját bevételek, vagy az erre a célra biztosított külön források terhére lehetséges.

II. HELYZETELEMZÉS

II.1. A település bemutatása

II.1.1. A város története

Mátészalka története a történelem előtti időkre nyúlik vissza, többek között a neolitikus korszakból származó leleteket is találtak a város területén. Az első írásos feljegyzés az 1231-es évből származik.

A XIX. századtól a trianoni békeszerződésig terjedő időszak a polgári városiasodás korszaka.

1835-től az első kataszteri felméréstől a településfejlesztés már a tervszerűen irányított városépítés képét mutatja. 1864-ben korszerű mezőgazdasági gyártelep épült. 1887-től kiépültek a vasútvonalak, bankokat, patikákat nyitottak. 1890-ben megjelent az első napilap. A Piac utca (ma Kossuth utca) zártosú beépítése, az egyre gyarapodó üzletek virágzó forgalma is ezt a fejlődést tükrözi.

1902-ben a településen iparos kör alakult. 1906-ban megnyitották az állami polgári fiúiskolát, sok középület, több szintes magán - és bérlakás épült. A két világháború közötti negyedszázad a városi rangját veszített, ugyanakkor megyeszékhellyé vált nagyközség látványos fejlődésének időszaka. Mátészalka a trianoni békeszerződés után előbb Szatmár, majd 1923-tól Szatmár, Ugocsa és Bereg k.e.e. vármegye székhelye volt. Új városközpont alakult, területén nagyarányú építkezés folyt. Ekkor épült a vármegyeháza, a kórház, az iparosok székháza, a téli gazdasági iskola, a hősök iskolája, a sportpálya is.

1940-ben, amikor Szatmárnak a Romániához csatolt része Magyarországhoz került, Mátészalka helyett Szatmárnémeti lett a megyeszékhely. 1944 végére a lakosság a háborús veszteség, a zsidóság nagy részének deportálása és meggyilkolása, az elvándorlás miatt 9000 főre csökkent. 1944. október 28-án hajnalban érték el Mátészalkát a szovjet és román csapatok.

1945 és 1950 között Mátészalka az egyesített Szatmár-Bereg megye székhelye volt, és e szerep körében ismét a térség központjává vált. Lakossága a ki - és betelepülőkkel jelentősen megnőtt. Ipara néhány jelentéktelen és korszerűtlen kisüzemen kívül alig volt, mezőgazdasága is csak az első bizonytalan lépéseket tette meg a nagyüzemi gazdálkodás felé. A település szerkezete a második világháború előtti Mátészalka arculatához képest szinte alig változott.

Az 1950-es megyerendezés során Szabolcs-Szatmár megye létrehozásával megszűnt megyeszékhelyi szerepe.

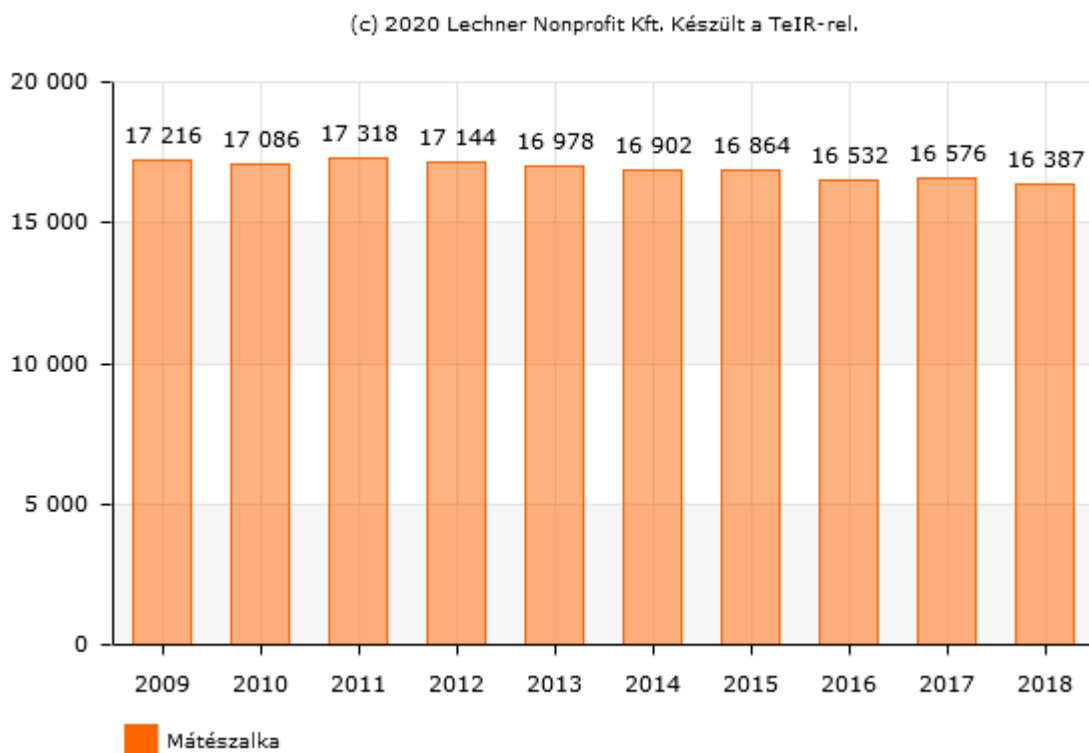
Az 1960-as évekre a település gyarapodása erősebb üteművé vált. A tervszerű ipartelepítés, lakás- és közműépítés jellemezte ezt az időszakot. 1969. augusztus 1-jén a nagyarányú fejlődés eredményeként Mátészalkát várossá nyilvánították. Az 1970-es évek tervszerű településhálózat-fejlesztési politikája az új várost középfokú központnak jelölte ki, lényegében a korábbi Szatmár-Bereg megye központjának szánta ismét. Mátészalka további fejlődéssel bizonyította saját felkészültségét, képességét a tényleges várossá válásra.

Az 1970-es éveket az iparosítás és közművesítés, a lakásépítés, kereskedelem és szolgáltatás fejlesztése egyaránt jellemezte. Megváltozott a város szerkezete is: új városközpont épült, elkészült a 49-es főút belterületi átkelési szakasza, kialakították az északi és nyugati ipartelepeket, új lakótelepek épültek.

1981. szeptember 24-én a Magyar Urbanisztikai Társaság Mátészalka dinamikus és eredményes városfejlesztési tevékenységének elismeréseképpen a városnak Hild János-díjat adományozott.

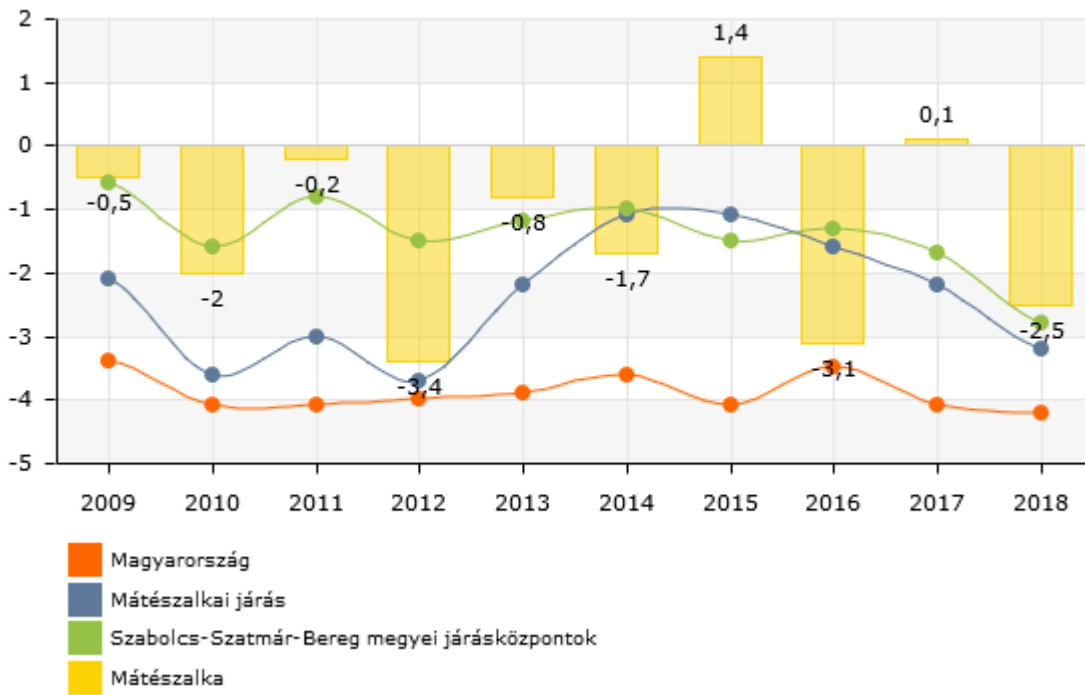
II.1.2. Mátészalka demográfiai jellemzői

Mátészalka lakossága 16.387 fő. A város népességszámának alakulását szemlélteti a következő ábra, melyből megállapítható, hogy a város lakossága az elmúlt 10 évben csökkenő tendenciát mutatott. A csökkenés mérsékelt ugyan, de mégis negatív irányú:

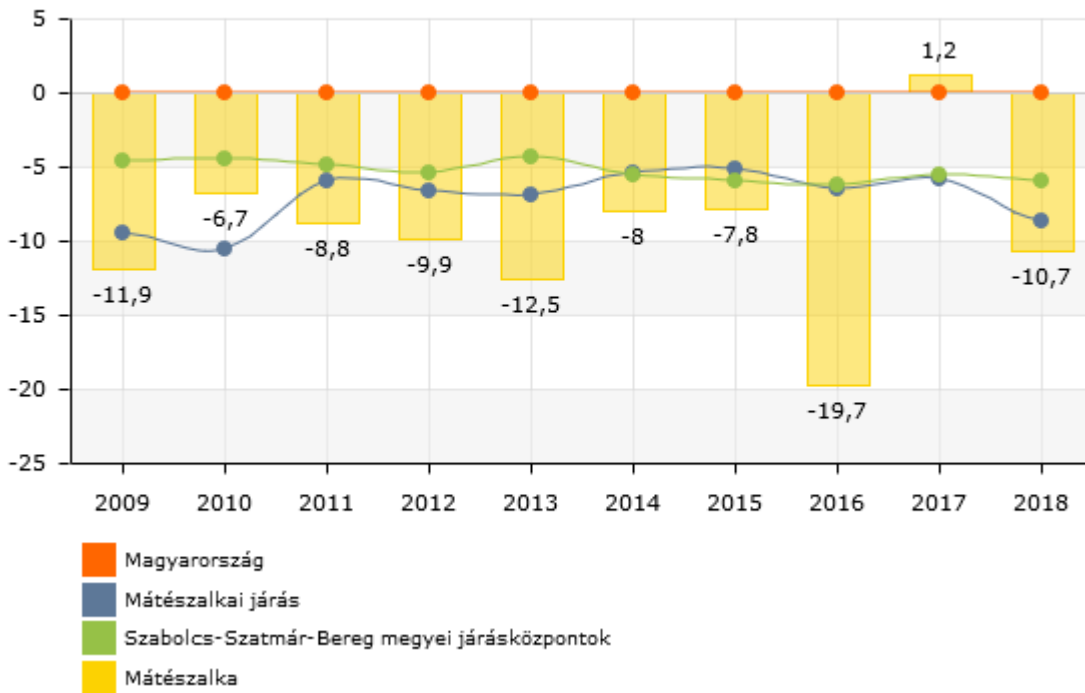
Ezt a tendenciát támasztja alá a természetes szaporodás-fogyás alakulását vizsgáló ábra, amelyből látható, hogy a 2011. és 2017. évi pozitív elmozduláson kívül minden évben természetes fogyás jelentkezik. Ezen belül is kiemelkedő a 2012. év, amikor az ezer főre jutó halálozások száma jelentősen meghaladta a születések számát.

(c) 2020 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

A népesség csökkenésének másik jelentős oka a természetes fogyáson felül a negatív vándorlási egyenleg, amely a 2017. évet leszámítva szintén negatív.

(c) 2020 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Szintén kedvezőtlen a fiatal, kvalifikáltabb nemzedék elvándorlása. A fiatal korosztály elvándorlása az elöregedési folyamatot táplálja. A megyei, járási, országos adatokhoz képest Mátészalka népességének csökkenése volt a legnagyobb. A járás népességéhez képest a város korösszetétele még kedvező, azonban a megyei adatokéhoz képest már kissé kedvezőtlenebb.

II.2. Közszolgáltatások

II.2.1. Az önkormányzat gazdálkodása

A helyi önkormányzatok gazdálkodási területeit jogszabályok határozzák meg. Az Alaptörvény, a helyi önkormányzatokról szóló törvény, az államháztartásról szóló törvény, kormányrendeletek és az önkormányzatok helyi rendeletei, határozatai szabályozzák az önkormányzatok gazdálkodását.

Valamennyi önkormányzat saját költségvetés alapján működik, saját bevétellel és önálló vagyonnal rendelkezik, mely az önálló gazdálkodás garanciáját jelenti. A helyi önkormányzat gazdálkodásának alapja az éves költségvetése, - minden év január 1-től december 31-ig tart-, melyet a képviselő-testület önkormányzati rendeletben hagy jóvá.

A költségvetés tervezése, elfogadása, végrehajtása során a szervezet legfontosabb célja, hogy biztosítsa a gazdálkodási folyamatokban a gazdaságos, hatékony és eredményes tevékenységet. A beruházások, fejlesztések során törekedni kell európai uniós és hazai pályázati források bevonására.

Az önkormányzat intézményrendszerét, gazdasági társaságainak működését folyamatosan vizsgálni kell, a fenntarthatóság érdekében a szükséges és elengedhetetlen változtatásokat végre kell hajtani. A költségvetések lehetőségeinek megfelelően, át kell gondolni a kötelező és önként vállalt intézményi feladatokat. A működőképességet és a kötelezően ellátandó feladatok végrehajtását semmilyen más tevékenység nem veszélyeztetheti.

A 2020-as évben elkészül az önkormányzat vagyongazdálkodási terve, ugyanakkor a vagyonkarbantartást és számbavételt folyamatosan biztosítani kell.

II.2.2. Költségvetés elemzés

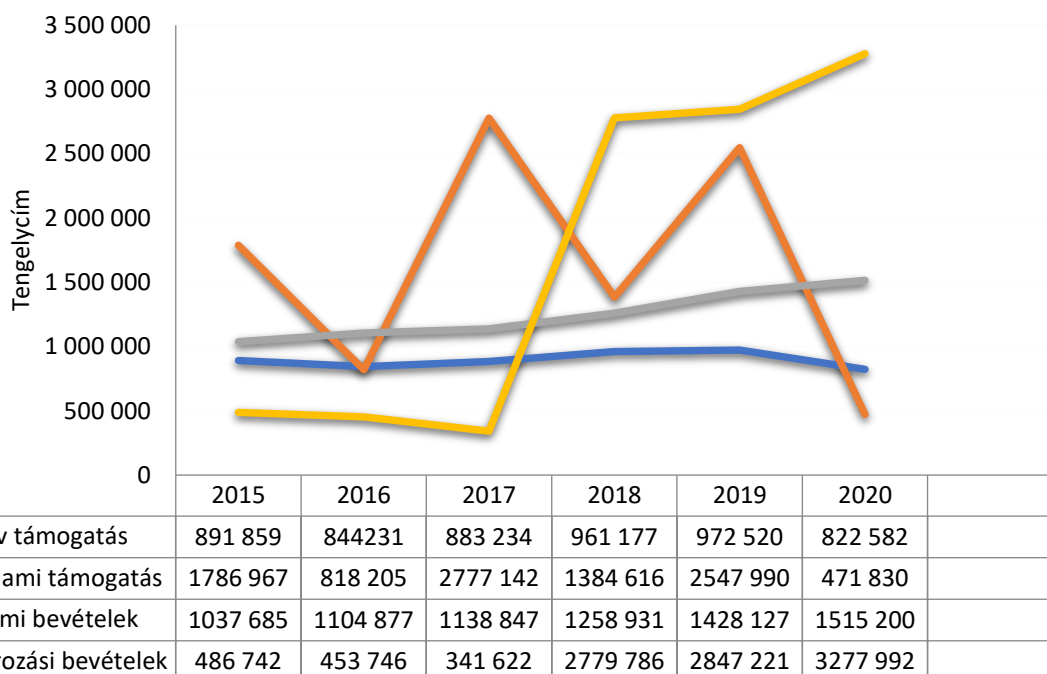
A 2015-2020 időszak főbb költségvetési adatai (e Ft)

Megnevezés	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Működési bevétel I.	3 257 981	2 986 204	3 813 582	3 058 805	4 034 563	3 285 372
<i>ebből:</i>						
<i>Allami támogatás (normatív)</i>	891 859	844 231	883 234	961 177	972 570	822 582
<i>Egyéb. támogatás államházt. belülről</i>	954 968	738 255	1 445 749	564 861	1 312 971	337 320
<i>Közhatalmi bevétel (helyi adók)</i>	1 037 685	1 104 877	1 138 847	1 258 931	1 428 127	1 515 200
Felhalmozási bevétel II.	971 121	155 289	1 429 450	877 907	1 280 849	164 476
<i>ebből:</i>						
<i>Egyéb. támogatás államházt. belülről</i>	831 999	79 950	1 331 393	819 755	1 235 019	134 510

Finanszírozási bev. III. <i>ebből:</i>	486 742	453 746	341 622	2 779 786	2 847 221	3 277 992
<i>Maradvány igénybevétele</i>	<i>461 984</i>	<i>430 104</i>	<i>299 064</i>	<i>2 425 813</i>	<i>2 435 871</i>	<i>2 877 992</i>
<i>Hitelfelvétel (felhalmozási)</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>16 637</i>	<i>324 866</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Bevételek összesen I.+II.+III.	4 715 844	3 595 239	5 584 654	6 716 498	8 162 633	6 727 840
Működési kiadások IV. <i>ebből:</i>	3 149 648	3 055 730	2 894 443	3 068 666	3 132 735	3 720 647
<i>Személyi jellegű kiadások</i>	<i>1 427 987</i>	<i>1 385 068</i>	<i>1 368 829</i>	<i>1 270 929</i>	<i>1 293 572</i>	<i>1 206 995</i>
<i>Dologi kiadások</i>	<i>1 293 324</i>	<i>1 173 939</i>	<i>1 070 000</i>	<i>1 084 899</i>	<i>1 082 388</i>	<i>1 753 678</i>
<i>Támogatások átadása</i>	<i>366 930</i>	<i>460 833</i>	<i>403 082</i>	<i>657 778</i>	<i>727 520</i>	<i>709 706</i>
Felhalmozási kiad. V. <i>ebből:</i>	1 117 136	215 686	240 755	1 153 228	1 678 004	2 509 387
<i>Beruházások</i>	<i>870 829</i>	<i>162 493</i>	<i>215 765</i>	<i>1 062 297</i>	<i>1 602 311</i>	<i>2 505 315</i>
Finanszírozási kiadások VI.	20 966	24 758	23 643	58 733	473 902	497 806
Kiadások összesen IV.+V.+VI.	4 287 750	3 296 174	3 158 841	4 280 627	5 284 641	6 727 840

A táblázat a 2015-2019. évek tekintetében az önkormányzati költségvetés végrehajtásának (teljesítésének) adatait tartalmazza, nem a teljességre törekvés, hanem az összemérhetőség igényével. Az elemzés időpontjában 2020. évre vonatkozóan csak az eredeti költségvetés tervszámái állnak rendelkezésre.

2015-2020. között a bevételek alakulása e Ft-ban

A grafikonon a fenti tábla zölddel kiemelt bevételi sorai jelennek meg, melyek nagyságrendje a bevételek gerincét adja.

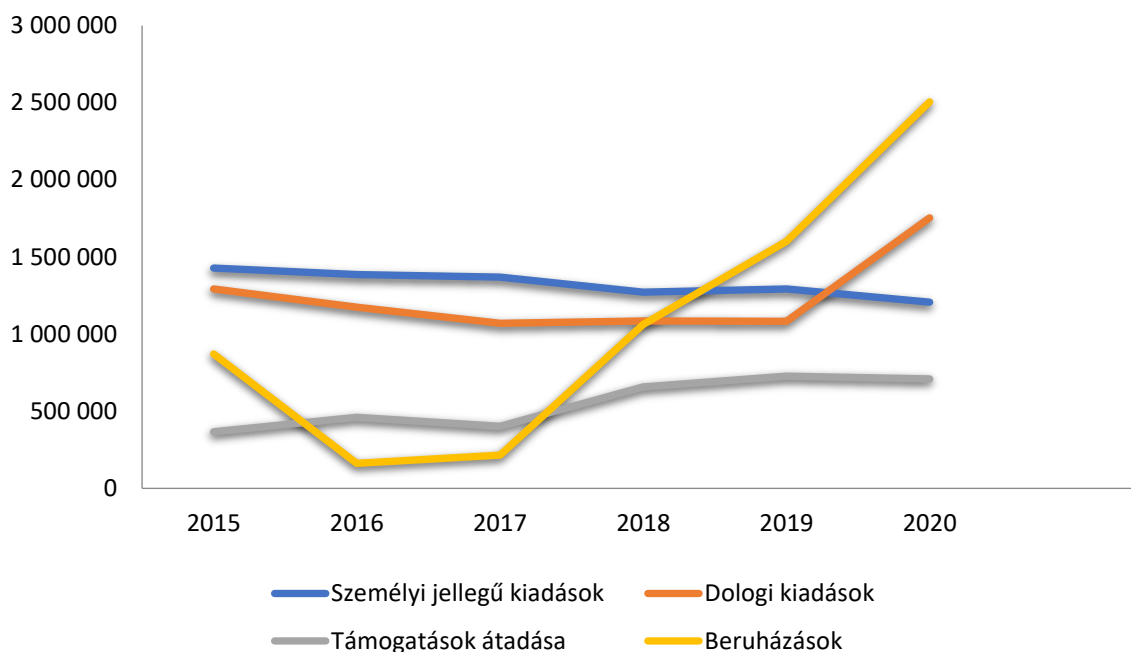
Az önkormányzat bevételeinek alakulása az elemzett időszakban hullámzó, de összességében növekvő tendenciát mutat.

A kötelező feladok ellátásához biztosított állami (normatív) támogatás az időszakban stagnál, a vizsgált források közül a legkisebb.

Az egyéb állami támogatások évenkénti ugrálása mutatja az európai uniós és hazai forrásból származó nyertes pályázati támogatásokról szóló döntések és finanszírozások időpontját. Bár az évenkénti változás nagy, az időszak átlagában ez a költségvetés legnagyobb bevétele.

2018-tól jelentősen megnő a finanszírozási bevétel állománya, ezen belül is a maradvány, mely a 2017-től érkező pályázati forrásokból származik és a projektek több évet átölelő megvalósítását biztosítja. A maradvány megléte és évről évre történő növekedése mutatja, hogy a bevételek nagysága minden évben meghaladja a kiadásokat és arányuk is pozitív változást jelez.

A város saját bevételeinek meghatározója a közhatalmi bevétel, mely – ahogy a görbéje mutatja – 2015 és 2020 között kiegyenlítetten és folyamatosan nő, stabilitást és mozgásteret adva a gazdálkodásnak.

A táblán kék színnel kiemelt kiadások görbéi ábrázolódnak a második grafikonon.

A személyi jellegű kiadásokban a bérjuttatások és a hozzájuk kapcsolódó szociális hozzájárulás együttes adatai vannak. Az időszakban a teljesítés kicsit hullámzó, de enyhe csökkenést mutatnak. Ezt két ellentétes hatás váltja ki: A közfoglalkoztatásban folyamatosan csökken a munkavállalók száma, illetve csökken a szociális hozzájárulás mértéke. Ezek következménye a csökkenés. A változást lassítja és hullámzást okoz a minimálbér és a garantált bérminimum törvényi emelése.

A dologi kiadások évenkénti összege az időszak elején folyamatosan csökkent, majd egy szinten megállt. 2019 és 2020 között viszont nagyságrendi emelkedés van a 2020-ban jelentős értékben megvalósuló projektek dologi kiadásai miatt.

A beruházások görbéje 2017-től erőteljesen emelkedik, meghaladva minden más kiadást, mutatja a bevételi oldalon megjelenő pályázati források folyamatos és célszerű felhasználását.

Adóbevételek a 2015 és 2020 között (e Ft)

A város működési bevételei közül az egyik meghatározó tétel a helyi adóbevétel. Nagyságrendje, megjelenésének üteme meghatározó gazdálkodásunkban, likviditásunk alakulásában.

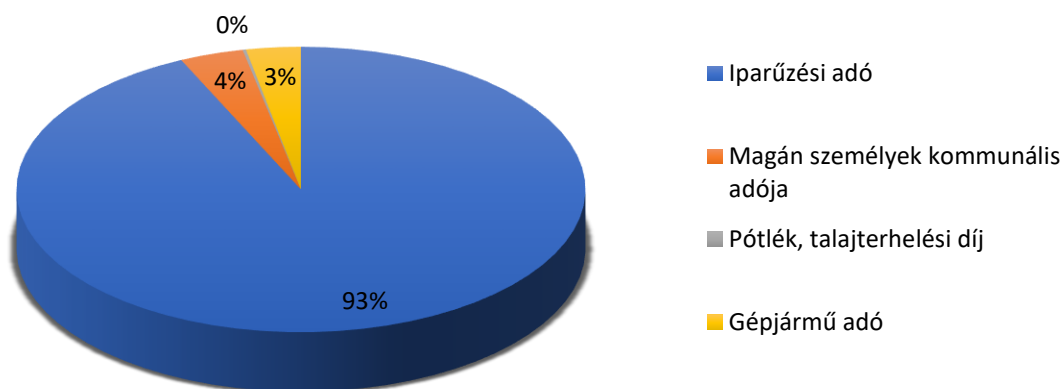
2015. és 2019. évi adatok az önkormányzat beszámolóiból a 2020. évi adat a költségvetési tervből származik.

Az adóbevételek alakulása az érintett időszakban:

Megnevezés	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Helyi adó	1 029 256	1 099 451	1 134 490	1 256 511	1 426 263	1 514 700

A bevételi források között a jogszabályok által meghatározott és Mátészalkán alkalmazott adónemekből származó bevételek mértéke eltérő, arányuk függ a mindenkori jogi szabályozástól. A vizsgált időszakban folyamatos bevétel növekedés tapasztalható, mértéke az érintett évek esetében 38,6 %.

Adóbevételek %-os megoszlása 2020. évi költségvetés adatai alapján

A diagram jól szemlélteti, hogy a város számára meghatározó az iparüzési adóbevétel alakulása. Évente ez adja a közhatalmi bevételek 90-95 %-át, ezért ennek változására reagál az önkormányzat a legérzékenyebben. Ebből is látható, hogy az önkormányzat gazdaságfejlesztési intézkedésekkel tudja a leginkább növelni saját bevételeit.

Iparüzési adó:

Megnevezés	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Iparüzési adó	923 224	994 415	1 025 242	1 153 235	1 317 452	1 410 000

Az iparüzési adóbevételeket vizsgálva megállapíthatjuk, hogy Mátészalka dinamikusan fejlődik, vállalkozásai folyamatosan erősödnek gazdaságilag. Ez az iparüzési adóbevétel növekedésén keresztül is jól mérhető. Különösen figyelemre méltó ez az eredmény annak tükrében, hogy a vállalkozások száma, valamint a helyi iparüzési adó mértéke az önkormányzat illetékességi területén nem változott adott időszakban.

Kommunális adó:

Megnevezés	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Magánszem. kommunális adó	50 630	48 044	51 866	48 610	49 386	47 000

A magánszemélyek kommunális adója stabilan tervezhető adóbevétel a város költségvetésében, mivel az adótárgyak számában nincs jelentős változás. Az adómérték változtatása nélkül a jelenlegi adóbevétel szinten maradása prognosztizálható.

Gépjármű adó:

Megnevezés	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gépjármű adó	50 630	53 162	55 057	52 955	57 890	55 000

A gépjármű adóból származó bevétel megosztott, 60% az államot, 40 % a beszedést végző önkormányzatot illeti meg. A vizsgált időszakban – egy adóév kivételével – az önkormányzatnál maradó bevétel folyamatos növekedése tapasztalható, a gépjárműpark fiatalodása, valamint az adótárgyak számának kismértékű növekedése okán.

Talajterhelési díj:

Megnevezés	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Talajterhelési díj	4 743	3 829	2 925	1 710	1 533	1 200

A talajterhelési díj bevezetése elsődlegesen környezetvédelmi okokból történt. A díjból befolyó bevétel az önkormányzat közhatalmi bevételei között nem foglal jelentős helyet. Az érintett időszakban a bevételek folyamatosan csökkennek az adóalanyi kör szűkülése miatt.

II.2.3. Közoktatás

II.2.3.1. Óvodai nevelés:

A Mötv. 13. § (1) bekezdése 6. pontja a helyi önkormányzatok feladatai közzé sorolja az óvodai ellátást.

Mátészalka Város Önkormányzata az óvodai nevelést a Négy Évszak Óvoda elnevezésű egységes intézmény keretei között, az Alkotmány úton lévő székhelyintézményben, valamint a város területén elhelyezkedő négy tagintézményben (Kertvárosi Tagóvoda, Napsugár Tagóvoda, Kikelet Tagóvoda és Eszterlánc Tagóvoda) biztosítja.

A **Négy Évszak Óvoda** jelenleg öt telephelyen, 25 óvodai csoportban végzi a 3-6 éves gyermekek nevelését. Az aktuális statisztikai adatok alapján a gyermekek száma 615 fő. Az intézményben dolgozó óvodapedagógusok száma 40 fő. A pedagógiai munkát 25 fő dajka, 20 fő asszisztens, 1 fő óvodapszichológus, 1 fő titkár és 1 fő karbantartó segíti. Az óvodák telephelyei jól lefedik a várost.

Az óvoda pedagógiai programja tartalmazza – többek között - az óvoda, illetve a tagintézmények bemutatását, az óvodai nevelés alapelveit, valamint az óvodai nevelés célját. A tagóvodák Helyi Nevelési Programjai eltérnek egymástól, ezzel is elősegítve a gyermekek sokoldalú fejlődését.

Négy Évszak Óvoda székhelye az Alkotmány út 15. szám alatt található, mely bázisintézményi feladatokat is ellát. A 200 férőhelyes óvodában 8 csoportban látják el a feladatokat.

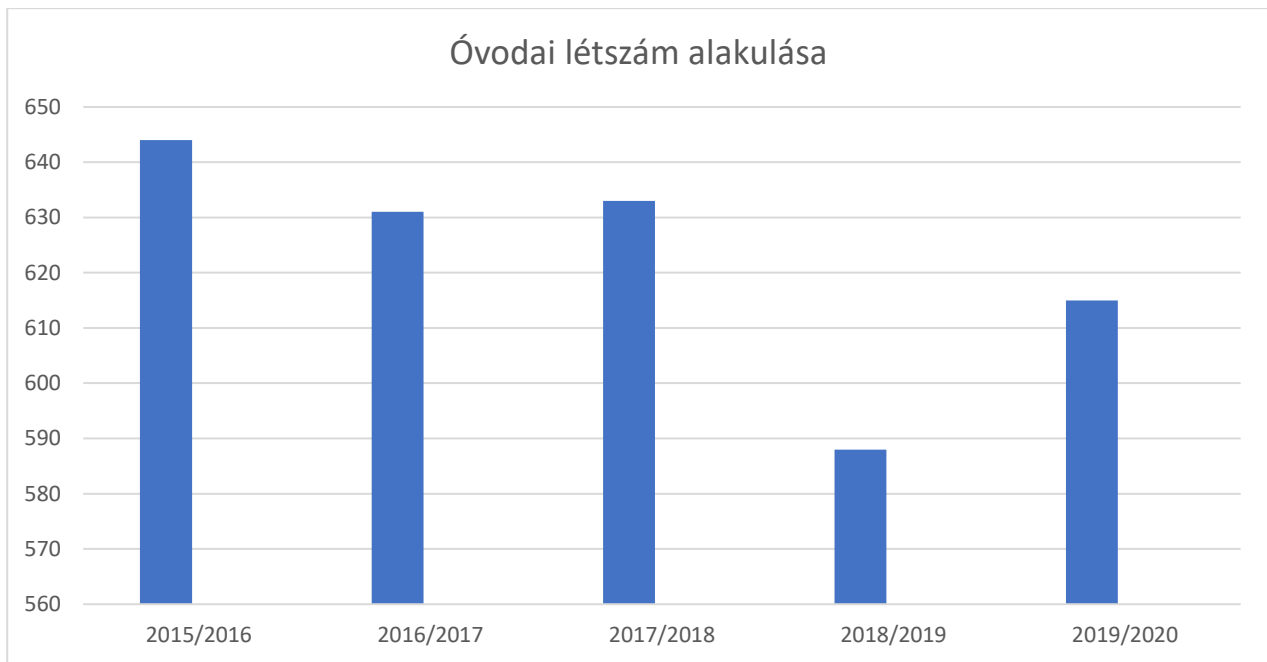
A székhelyintézmény Helyi Nevelési Programjának prioritásai: a környezeti nevelés, a környezetvédelem és az egészséges életmódra nevelés

A **Kertvárosi Tagóvoda** a Móricz Zsigmond út 17. számon található. A 125 férőhelyes óvodában 5 csoportban látják el a feladatokat. A Helyi Nevelési Programjának prioritásai: a mozgásfejlesztés és egészséges életmódra nevelés.

A **Napsugár Tagóvoda** a Szatmár út 1. szám alatt található. A 75 férőhelyes óvodában 3 csoportban látják el a feladatokat. A Helyi Nevelési Programjának prioritása: a családi nevelés.

Az **Eszterlánc Tagóvoda** a Kalmár út 23. szám alatt található. A 100 férőhelyes óvodában 4 csoportban látják el a feladatokat. A Helyi Nevelési Programjának prioritásai: a néphagyományok ápolása, a népi kultúra értékeinek felkutatása, megőrzése.

A **Kikelet Tagóvoda** a Balassi út 39. szám alatt található. A 125 férőhelyes óvodában 5 csoportban látják el a feladatokat. A Helyi Nevelési Programjának prioritásai: a környezet szeretetére nevelés, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása.

A 2015/2016. nevelési évben 644 fő, 2016/2017. nevelési évben 631 fő, 2017/2018 nevelési évben 633 fő, 2018/2019 nevelési évben 588 fő és a 2019/2020 nevelési évben 615 főt tartott nyilván az óvoda.

Az óvodás gyermekek számának alakulását tekintve a 2018/2019. nevelési évben látható kisebb csökkenés, viszont a többi nevelési évben megközelítőleg azonos létszámmal indult az óvodai nevelés. Fontos, hogy a gyermeklétszámot igyekezzünk stabilan tartani a hatékony működtetés érdekében, illetve ha csökkenés mutatkozik, meg kell vizsgálni, hogyan biztosítható a költségtakarékos üzemeltetés.

II.2.3.2. Általános és középfokú oktatás

A korábban önkormányzati fenntartásban lévő oktatási intézmények fenntartói jogosítványai a 2013. január 1. napjával hatályba lépő köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről szóló törvény következtében már nem tartoznak az önkormányzathoz, kezdetben az állami fenntartás és a települési önkormányzati működtetés megosztásának elve érvényesült. A változtatás nem érintette az egyházi fenntartású intézményeket. 2017. január 1. napjától életbe lépő szabályok megszüntették az önkormányzati működtetést is. A megváltozott szabályok következtében az önkormányzat az oktatás területén már nem lát el feladatot, azonban az oktatás és annak színvonala meghatározó a város fejlődésében, ezért szükséges ismerni a város intézményeit, illetve adott esetben ajánlásokat tenni, közvetlen ráhatás hiányában. A jelenlegi struktúra (2019/2020. tanév) a következő:

Intézmény neve	OM azonosító	tanulólétszám az intézményben			tanulólétszám az osztályszervezés módja szerint							
					normál (általános) tanterv			emelt szintű és/vagy két tanítási nyelvű oktatás			gyógypedagógiai tagozat	
		összes	HHH/HH	SNI	összes	HHH/HH	SNI	összes	HHH/HH	SNI	összes	HHH/HH
Képes Géza Általános Iskola	033392	522	84/18	20	522	84/18	20	-	-	-	-	-
Mátészalkai Esze Tamás Gimnázium	033659	492	5/8	7	492	5/8	7	-	-	-	-	-
Móricz Zsigmond Görögkatolikus Kéttannyelvű Általános Iskola	033393	302	56/64	7	92	38/44	3	203	18/20	4	-	-
Széchenyi István Katolikus és Német Nemzetiségi Általános Iskola	201480	580	9/6	8	-	-	-	580	9/6	8	-	-
Baross László Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium	202736	323	46/35	6	323	46/35	6	-	-	-	-	-
Mátészalkai Szakképzési Centrum (Mátészalkai SZC Déri Miksa Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma Mátészalkai SZC Gépészeti Szakgimnáziuma és Kollégiuma)	203059	1445	380/126	14	1445	380/126	14	-	-	-	-	-
Kálvin János Református Általános Iskola	102924	442	1/6	3	442	1/6	3	-	-	-	-	-
Nyírbátori Éltés Mátyás Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium Móra Ferenc Tagintézménye	038585	86	43/8	86	-	-	-	-	-	-	86	43/8
Szatmár Alapfokú Művészeti Iskola	040079	1382	139	55	-	-	-	-	-	-	-	-

II.2.4. Közművelődés:

II.2.4.1. Mátészalkai Kulturális Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

A 11 fő alkalmazottat foglalkoztató Mátészalkai Kulturális Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságot (HU-4700 Mátészalka, Kölcsey utca 2.) az önkormányzat 2013. június 27. napján elfogadott Alapító Okirattal, 100 %-os önkormányzati tulajdonú, egyszemélyes nonprofit kft-ként hozta létre, a helyi közművelődési feladatok ellátására és a feladatellátás helyéül szolgáló ingatlan üzemeltetésére.

Az önkormányzat a kötelező közművelődési feladatainak konkrét megvalósítási folyamatairól és kereteiről a gazdasági társasággal megkötött közművelődési megállapodás keretein belül gondoskodik. A feladatellátásnak a Mátészalkai Szentpétery Zsigmond Kulturális Központ és Színház épülete ad otthont, ahol évente mintegy 100.000 látogató fordul meg a társaság által szervezett programokon. Mátészalkán elsősorban a kulturális kft szakemberei szervezik a város nagyobb ünnepeit. Többek között: Fényes Napok, Magyar Kultúra Hete, nemzeti ünnepek, Mátészalkai Majális, Udvarias Esték, Karácsony Mátészalkán, stb). Igen intenzív színházi és énekművészeti tevékenység zajlik a Színház épületében, amely Szabolcs-Szatmár-Bereg megye legnagyobb befogadóképességű színháztermével rendelkezik. A közművelődési tevékenységek során prioritást élveznek a lokálpatriotizmussal és a nemzeti öntudatfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységek, megnyilvánulások.

II.2.4.2. Képes Géza Városi Könyvtár

A Képes Géza Városi Könyvtár 1952-től áll az olvasók rendelkezésére a város egyik patinás épületében az un. "Csizmadia-palotában". Nevét a város szülöttéről, Képes Géza költőről, műfordítóról kapta.

A könyvtárhasználók a város lakóiból, valamint a kistérség, Mátészalka vonzáskörzetének lakóiból tevődik össze. A beiratkozottak száma kb. 2500 olvasó. A könyvtár állománya meghaladja a 100 000 kötet, ezen kívül több mint 50 féle folyóirat áll az olvasók rendelkezésére. A könyvtárban felnőtt kölcsönző részleg, olvasóterem, folyóirat olvasó, informatikai részleg áll az olvasni szerető lakosság részére, valamint közel 25 000 kötetes állomány a gyermekek részére. A hagyományos könyvtári feladatokon túl az alábbi szolgáltatásokkal áll a lakosság rendelkezésére: könyvtárközi kölcsönzés fénymásolás/nyomtatás, színes fénymásolás/nyomtatás, szkennelés, különböző irodai szolgáltatások, spirálozás, laminálás. Színvonalas rendezvényeik színesítik a város kulturális életét: író-olvasó találkozók, könyvtári órák, kézműves foglalkozások, rendhagyó irodalom órák, zenés estek.

II.2.4.3. Szatmári Múzeum

Az 1975-ben alapított mátészalkai Szatmári Múzeum a régió összegyűjtött szellemi és tárgyi örökségének legrangosabb központja, mely 2013. január 1-től került át az önkormányzat fenntartásába.

A múzeumban található Közép-Európa legnagyobb szekér-, kocs- és hintógyűjteménye. A közel száz darabot számláló kiállítás gazdagon illusztrálja a népi teherhordás, a polgári és nemesi személyszállítás közlekedési eszközeit. Mindezeket a három részből álló, körpanorámás szekérszínekben tárják a látogatók elé. A gyűjtemény gazdagon mutatja be a magyar kocsik valamennyi alaptípusát és azok tájjellegű változatait.

Az állandó kiállításban kapott helyet a kovácsműhely, a kerékgyártó műhely, valamint a népi gazdálkodás és háztartás eszközkészlete is.

A főépületben szatmár-beregi fafaragásokat, szatmári lábbelikészítést, villamosítástörténetet, valamint a népi díszítőművészetet és lakásbelsőt bemutató állandó kiállítások találhatók.

A múzeum legjelentősebb képzőművészeti gyűjteménye az európai hírű festőművész, Gábor Marianne Érdemes Művész állandó kiállítása, Holló László Kossuth-díjas festőművész grafikái, valamint Kertész Klára kerámiái.

A múzeum adattárában őrzik Luby Margit néprajzkutató több mint húszezer oldalas néprajzi gyűjtését. Két időszakos kiállítóteremben, havonta megújuló képzőművészeti tárlatok, a télikertben tudományos és ismeretterjesztő előadások várják az érdeklődő látogatókat.

II.2.5. Sport

Mátészalka Város Önkormányzata kifejezetten büszke arra, hogy a területén élők rendkívül aktívnak bizonyulnak mind a versenysport, az egyesületi formában végzett sporttevékenység, mind a szabadidős amatőr lehetőségeket illetően.

II.2.5.1. Létesítményeink:

Újtelepi sportpálya

A meghatározó kistérségi központ futballpályája rangjához méltóan kiemelkedik a többi hasonló létesítmény közül méretét tekintve. A megyei I. osztályú felnőtt csapatnak és 15 utánpótlás csapatnak otthont adó sporttelep mind felszereltségében, mind a gyepterminőségében az igényeknek teljesen megfelel, és kiegészül egy kb. 500 fős lelátóval, valamint egy kommentátorállással és egy öltözőépülettel. Az elmúlt időszakban megújultak az öltözők, a melléképületek, 2 db élőfüves pálya felújításra került, melyeket automata öntözőrendszerrel láttak el. A center pályán körben elhelyezkedő vörös salakos futópálya feltöltése megtörtént, így az most már atlétikai versenyre és szabadidős sportolásra egyaránt alkalmas. A pálya környezetében elektromos eredményjelző, 100 fős fedett lelátó és az edzőpálya mellett 100 műanyag szék elhelyezése történt meg a nézőtéren. Mindezen infrastrukturális beruházások társasági adó támogatással és önkormányzati önerő biztosításával kerültek finanszírozásra. A pálya mellett helyet kapó kondiparkban, és extrém gördeszkapályán még több mozgásforma gyakorolható.

Műfüves pálya (2db)

A keleti városrészen a legmodernebb felszereltséggel, valamint pályavilágítással megépített szabadtéri létesítmény. Két évvel ezelőtt műfüborításának cseréjére került sor.

A közvetlen szomszédságában álló, korábbi salakos kispálya átépítésre került az elmúlt év végén. Egy új technológiájú műfüves pályát alakítottak ki, pályavilágítással.

Kondiparkok/ kondipark elemek

Városunkban több helyen elérhetők a mozgás szerelmeseinek szabadtéri edzési lehetőséget biztosító kondicionáló parkok. A korábban már említett újtelepi sporttelepen, a belvárosban a Kölcsey parkban eddig is elérhetők voltak a különböző gépek.

2019 nyarán civil kezdeményezésre és önkormányzati hozzájárulással épült meg a Keleti lakótelepen egy több elemből álló szabadtéri, rekortán borítású kondipark, kiegészítve ezzel a városlakók mozgási lehetőségeinek palettáját.

Salakos tenispálya (4 db)

A sportcsarnok mellett található nyitott tenispálya igényesen megépített és karbantartott létesítmény, mely edzésre és szabadidős tevékenységre egyaránt kiváló. Felszereltsége a céloknak megfelelő. Emellett a településen további három salakos tenispálya található, melyek verseny- és szabadidős sportolásra alkalmasak, a helyi teniszklub fenntartásában működnek.

Bitumenes kézilabdapályák

A településen az oktatási nevelési intézmények területén összesen 9 db bitumenes kézilabda pálya található, amelyeknek műszaki állapota és szükséges felszereltsége gyengén vagy közepesen alkalmas sportcélú használatra és iskolai rendezvényekre egyaránt. A folyamatos használat miatt mindegyik felújításra szorul. Az elmúlt időszakban egy általános és egy középiskola területén felújították a kézilabda pályát, ezek műanyag borítást kaptak, egy általános iskolában pedig rekortán borítás került elhelyezésre.

Sporttermek, tornatermek

A nevelési-oktatási intézményekben összesen 10 db tornaterem áll a városlakók rendelkezésére (12m*24m ill. 12m*36m méretekben). Állapotuk szerint komolyabb infrastrukturális és energetikai karbantartást igényelnének. Mátészalkán 2 tükörrel ellátott tánc terem található, amely különböző táncformák, edzésformák lebonyolítására alkalmas. Az egyesületi küzdősport szakosztályok rendelkeznek budo teremmel és egy judo szakteremmel is.

Városi sportcsarnok

A szatmári kistérségi központhoz méltó mátészalkai sportcsarnok (D típusú tornaterem) többek közt a város NBII-es női kézilabda csapatnak, valamint 16 utánpótlás fiú és lány kézilabda csapatnak, téli időszakban (novembertől februárig) a városi teremlabdarúgó bajnokságnak és utánpótlás futsal bajnokságoknak ad otthont, így minőségi versenyszerű és szabadidős sportoláshoz egyaránt megfelelő helyszín. Ezt alátámasztják a terem méretei (24*42m), valamint az ötszáz főt befogadó lelátó és a rossz műszaki állapotú kiszolgáló helyiségek. Az elmúlt években az épület állaga műszakilag romlott és elavult, így hő- vízszigetelési problémák merülnek fel, valamint az energetikai felújítása is halaszthatatlanná vált.

A kézilabda szakosztály infrastrukturális beruházásként egy multifunkcionális digitális eredményjelző táblára sikeresen pályázott, amely több sportágnak is biztosítja a technikai feltételét. A városi sportszarnokban ez társasági adó támogatásból valósulhatott meg.

Reményeink szerint 2020-ban átadásra kerül a Kálvin János Általános Iskola területén egy 24*42m alapterületű tornacsarnok (munkacsarnok = lelátó nélküli sportszarnok), ami az iskolai testnevelésen túlmenően enyhíthet a városi sportigények kihasználtságán.

Városi uszoda

A gyönyörű környezetben található Mátészalka Városi Uszoda több medencével, wellness szolgáltatásokkal és gyógyhatású termálvízzel várja kedves vendégeit. A fürdő egy tanmedencével, egy ötpályás úszómedencével és egy termálmedencével, valamint két szaunával, egy jakuzzival és egy gőzkabinnal várja a vendégeket. Ezek mellett számos wellness szolgáltatás vehető igénybe: van aquafitness, vízi torna, vízi gyógytorna, animációs programok, babaúszás és állapotfelmérés is. A komplexum akadálymentesített, így mozgássérültek is tudják használni, számukra is lehetővé tettük medencéink használatát. A 2015-ben felújított és a nagyközönség számára átadott hideg vizes úszómedence és gyermek medence után 2016-ban megnyitottunk egy további szabadtéri gyógyvizes termál medencét, valamint egy újabb gyermek medencét is. A megnyitott strandfürdőről további sportolási lehetőségeket alakítottak ki, a strandsportok szerelmesei strandröplabda és strandfoci pályákon élvezhetik e nyári sportok örömeit.

Játszótereink

Bár definíció szerint nem sportlétesítmények, mégis a legkisebbek szabadtéri rekreációjához járulnak hozzá erősen a város játszóterei. A Mátészalka 16 különböző földrajzi pontján elhelyezkedő játszóterei elemek az elmúlt 20 év során kerültek kihelyezésre, ezek komoly karbantartáson estek át az elmúlt években, annak érdekében, hogy egyáltalán használhatók legyenek. Azonban állapotuk nem felel meg a mai kor igényeinek sok esetben. 2019-ben a történelmi főutca megújítása során kialakításra került egy kisgyermekes játszóterei rész, amely már a mai kor kívánalmainak is megfelel.

II.2.5.2. Szabadidő és fitness Mátészalkán

Mátészalkán a lakosság rendelkezésére rendkívül széles paletta kínálkozik a sportlehetőségeket illetően. A sportinfrastruktúra fejlesztése megnövelte a lakosság mozgékonyágát, sokan veszik igénybe a különböző futó lehetőségeket, nyári estéken a kerékpárutakon is szívesen mozognak a városlakók. A szabadtéri kondiparkok fokozzák az élményt, és jó kiegészítői lehetnek a kardio mozgásformáknak az erőnlétet érintő saját testsúlyos gyakorlatok. Népszerű és divatos rendszeresen sportolni, nagy a látogatottsága a városi uszodának is. Az ingyenes, vagy egyesületi formában végzett sportok mellett számos különböző magánvállalkozások által kínált sporttevékenység gyakorolható Mátészalkán.

Több, mint 10 különböző helyszínen lehetőség van városunkban többek közt a testépítés, a spinning, a kangoo, a trx, a lovaglás, lövészet, latin dance, speed fitness, gymstick, hot iron, tenisz, dinamikus jóga, body art, jóga, infraslim, spartan race training kipróbálására.

Az mátészalkai Egészségfejlesztési Iroda is számos programot kínál pályázati forrásból az idősebb generáció számára is lehetőséget nyújtva. Szerveztek már nordic walking túrát, kerékpártúrákat, gerinctornát különböző trénerek bevonásával.

Külön említést érdemel Mátészalkán az az egyedülálló kezdeményezés, amelyet a Mátészalkai Stroke Klub kínál, hiszen itt gyógytornászok bevonásával segítenek a betegségből gyógyulni szándékozók.

II.2.5.3. Sporttámogatás, sportrendezvények, sportegyetműködés

Mátészalka Város Önkormányzata költségvetéséből a sportra szánt összeget 5 millió forintról 35 millió forintra emelte 5 év leforgása alatt. Hiszünk abban, hogy a lakosság egészsége, a helyi gyermekek mozgás iránti szeretete támogatást érdemel, és valljuk, hogy a sport révén tovább épül városunk közössége. Ebben mellettünk áll a 100 éves Mátészalkai Munkás Testgyakorlók Köre, a magánszféra vállalkozásai, akik támogatásukkal segítik a munkánk és azok a lelkes civilek, akik munkájukkal, ötleteikkel, személyes közreműködésükkel segítik Mátészalka sportéletének szervezését.

A közös együttműködést új alapokra helyezve indítottuk el a mátészalkai sportért való munkát, meghallgattuk a javaslatokat, a kritikát, az ötleteket. Pár éve már Mátészalka Triatlon néven szervezünk közös sportalkalmakat, ez integráns részévé alakult a nyári sportéletnek. Kezdetben a Rotary Tour de Gát rendezvény támogatására mondtunk csupán igent, majd az úszó szakosztály indulásakor Fényes Úszással egészítettük ki a Fényes Napok programját. Mindkettő a maga nemében egyedülálló, nagy tömegeket megmozgató, látványos rendezvény. Az össznépi kerékpártúrán Mátészalka Város Önkormányzata mindig képviselteti magát, frissítővel várja a gáton helyt álló biciklistákat a szalkai stand. A nagy tekerést követően a rendezvény eredményhirdetése a járási központ Mátészalka Városi Strandján történik, mindig örömteli várakozás övezi a felajánlott nyereménykerékpárok kisorsolását.

A kerékpározás és az úszás sportágakat triatlonná fűzve egy városi élményfutás rendezvényt alakítottunk ki Fit Fut Szalka néven, ami egy abszolút teljesíthető, belvárosi 2 km-es szakasz teljesítését jelenti. A délutáni futást megelőzően a helyi sportszereplőknek nyílik lehetősége a bemutatkozásra, ingyenesen vehet részt a lakosság különböző sportprogramokon. Mindezek mellett számos civil kezdeményezés van jelen Mátészalkán a sportot illetően.

II.2.6. Szociális és egészségügyi alapellátás

Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény 2. sz. mellékletének III. pont 2. pontja tartalmazza a „települési önkormányzatok szociális feladatainak egyéb támogatása” előirányzatát, mely szerint az állam a központi költségvetésből, a 32 000 forint egy lakosra jutó adóerő-képesség alatti települési önkormányzatok egyes szociális jellegű feladataihoz járul hozzá.

Mátészalka adóerő képessége (2020. évi adat) 51.519 forint, így központi forrás nem áll rendelkezésre a települési támogatások biztosításához, teljes egészében saját forrásból kell finanszíroznia az önkormányzatnak.

Mátészalka Város Önkormányzat Képviselő-testületének a 3/2015. (II.26.) önkormányzati rendelete szól a pénzbeli és természetbeni települési támogatások rendszeréről.

Az önkormányzat települési támogatást biztosít Mátészalka Város szociálisan rászorult személyei számára, így különösképpen:

- lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás,
- 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére nyújtott települési támogatás,
- gyógyszer-kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás,
- lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyeknek nyújtott települési támogatás,
- rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére nyújtott rendkívüli települési támogatást.

Pénzbeli és természetbeni települési támogatásra önkormányzatunk saját erőből évi 20 millió forint saját forrást biztosít.

A Város népességmegtartó erejének és lakónépesség számának növelése érdekében az önkormányzat Mátészalka város közigazgatási területén lakás építéshez, lakótelek, új és használt lakás vásárlásához, első lakáshoz jutók támogatást biztosít, a 9/2016. (III.31.) önkormányzati rendelet alapján. A támogatás szociális kölcsön formájában, maximum 7 évre, ingatlan fedezet mellett nyújtható. E szakfeladatra évi 2 millió forint kerül elkülönítésre, mely összeg szükség esetén, növekvő számú kérelmező esetén, kiegészíthető.

Ezen támogatásokon felül önkormányzatunk nagy hangsúlyt fektet az időskorúak ellátására. Ennek keretében, minden 70. életévét betöltött, és a lakóingatlant egyedül használó személy számára 50 %-os hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj kedvezményt, míg a lakóingatlant kizárólag 70. életévét betöltött házastársával, élettársával, gyermekével, testvérével használó számára 25 %-os hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj kedvezmény kerül megállapításra. A kedvezmények biztosítására évente 4 millió forint kerül felhasználásra.

Minden évben a 65. életévét betöltött Mátészalkán élő időskorú személy számára, nagyrabecsülésünk jeléül karácsonyi ajándécsomag kerül biztosításra, melyre 10 millió forint kerül elkülönítésre.

Célként lehetne megfogalmazni az idős személyekről való hatékonyabb gondoskodást. Ilyen lehetne a városban több, aktívabb, esetleg foglalkozást biztosító nyugdíjas klub működtetése, illetve működésének támogatása. A gyermekekkel, fiatal felnőttekkel együtt történő közös foglalkozások, programok megszervezése, valamint a hosszabb távú programok támogatása.

A szociális és egészségügyi ellátásokat különböző formában biztosítja Mátészalka Város Önkormányzata.

II.2.6.1. Társulás útján biztosított szolgáltatások

Mátészalka Város Önkormányzata, megalakulásától, azaz 2008. január 1. napjától tagja a Szatmári Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézményi Társulásnak (a társulás neve 2013. június 30-áig Szatmári Kistérségi Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézményi Társulás volt). A gyermekjóléti, szociális és egészségügyi alapellátási feladatok hatékonyabb, szakszerűbb és költséghatékonyabb működtetése érdekében önkormányzatunk a Társulás által működtetett Szatmári Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézmények útján biztosítja a mátészalkai lakosok számára a jogszabály alapján kötelező, illetve önként vállalt szolgáltatásokat.

A Társulás létrehozása óta a Társulás útján biztosított ellátások, szolgáltatások köre, az egyes szolgáltatások ellátási területe jogszabályi változások, tagönkormányzati döntések alapján változott. Önkormányzatunk az intézmény által biztosított szolgáltatások mindegyikét elérhetővé teszi lakosai számára.

Szatmári Egyesített Szociális És Egészségügyi Alapellátási Intézmények szolgáltatásai

Mátészalka Város Önkormányzata a szociális, gyermekjóléti, illetve egészségügyi alapellátás körébe tartozó kötelező, illetve önként vállalt feladatait társulás, illetve feladat-ellátási szerződés útján biztosítja. Az időskorúak nappali ellátása, illetve a gyermekek átmeneti gondozása szolgáltatások biztosítására ellátási szerződést kötött.

Szociális étkeztetés: Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri étkezéséről kell gondoskodni, akik önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. Étkeztetésben kell részesíteni azokat az igénylőket, akik különösen a koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt arról más módon nem képesek gondoskodni. Az ebédet a Mátészalkai Esze Tamás Gimnázium Főzőkonyháján készítik el, ahol helyben elfogyasztható az étel, vagy kiszállítással a kérelmező lakására elvitelre kerül. Az ebédet az igénylők közel 90%-a lakására történő kiszállítással kéri, a többi igénylő saját maga gondoskodik az ebéd otthonába történő szállításáról.

Házi segítségnyújtás: A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely az ellátást igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását - szükségleteinek megfelelően - lakásán, lakókörnyezetében biztosítja.

A területi szociális gondozó feladatainak ellátása során segítséget nyújt ahhoz, hogy kliensének fizikai, mentális és szociális szükséglete biztosított legyen. A területi szociális gondozást a kliens saját környezetében, korának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, a meglévő képességek fenntartásával és fejlesztésével kell biztosítani. A házi segítségnyújtás igénybevételét megelőzően vizsgálni kell a gondozási szükségletet, mely alapján meg kell állapítani, hogy az ellátást igénylő esetben szociális segítség vagy személyi gondozás indokolt. Az önkormányzat a megállapított gondozási szükséglettel rendelkező, házi segítségnyújtást igénylő személyek ellátásáról köteles gondoskodni, de a gondozási szükséglettel nem rendelkező személy is ellátható. Mátészalkán 3 gondozónő végez gondozást. Az intézmény még további három településen biztosít házi segítségnyújtást

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időkorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. Az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését; a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét; szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését. Segélyhívás esetén a gondozónőnek 30 percen belül kell az ellátott lakásán megjelennie és meg kell tennie a szükséges intézkedéseket. Mátészalkán 51 készülék van kihelyezve. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást még további 7 településen veszik igénybe.

Támogató Szolgáltatás: A támogató szolgáltatás célja a fogyatékos személyek lakókörnyezetében történő ellátása, elsősorban a lakáson kívüli közszolgáltatások elérése, valamint önállóságának megőrzése mellett a speciális segítségnyújtás biztosítása, a fogyatékoság jellegének megfelelően különösen: az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása (speciális személyi szállítás, szállító szolgálat működtetése).

Az általános egészségi állapotnak és a fogyatékoság jellegének megfelelő egészségügyi-szociális ellátásokhoz, valamint a fejlesztő tevékenységhez való hozzájutás személyi és eszközfeltételeinek biztosítása. Információnyújtás, ügyintézés, tanácsadás, a tanácsadást követően a társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása.

A támogató szolgálat személyi segítő szolgálatot, valamint szállító szolgálatot működtet. A szolgálat gépjárműve 9 személyes, mely alkalmas elektromos kerekes székes személy szállítására, rendelkezik kétsínes mobil rámpával, valamint 4+3 pontos biztonsági rögzítéssel.

Szenvedélybetegek közösségi alapellátása: A szenvedélybetegek közösségi ellátása olyan önkéntesen igénybe vehető, hosszú távú, közösségi alapú, az ellátott otthonában, illetve lakókörnyezetében történő gondozás, amelynek célja az életmódváltozás elindítása, segítése és folyamatos nyomon követése. Ennek érdekében a gondozás és a pszichoszociális rehabilitáció, tanácsadás minden formáját a szenvedélybeteg otthonában illetve lakókörnyezetében, tartózkodási helyén biztosítja.

Segítséget nyújt a szenvedélybetegek számára egészségi és pszichés állapotuk javításában, meglévő képességeik megtartásában, illetve fejlesztésében, a mindennapi életükben adódó konfliktusok feloldásában és problémáik megoldásában, a szociális és mentális gondozásukban, és az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutásukban.

A szolgáltatás olyan hosszú távú, egyéni szükségletekre alapozott gondozást kínál, amely nagymértékben épít az ellátottak aktív és felelős részvételére, valamint a természetes közösségi erőforrásokra, őket is oktattva és támogatva.

Fogyatékossgal élők nappali ellátása: A 3. életévüket betöltött önkiszolgálásra részben képes, vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését. Az intézményben döntő többségben felnőtt ellátottak vannak. Elsősorban a munka-terápia alkalmazásával élnek, az ellátottak fejlesztése érdekében. A telephelyen fejlesztő foglalkoztatásban vehetnek részt az intézményi jogviszonnyal rendelkezők. A nappali ellátás szakmai programjában azok a készségfejlesztések kerülnek előtérbe, amelyek elősegítik a fejlesztő foglalkoztatás keretében elsajátítandó munkafázisokat, ezek együtthatása komplexen segítik az egyének személyiségfejlődését, munkához való viszonyát, munkaalkalmasságát. A nappali ellátást 32 férőhelyen tudja az Intézmény biztosítani, melynek kihasználtsága 70-80% között mozog. Az ellátottak szinte mindegyikét, rövidebb-hosszabb időszakokra be tudják vonni a fejlesztő foglalkoztatásba.

Szociális foglalkoztatás munka-rehabilitáció keretében: Az intézményi jogviszonyban álló személy részére az egyéni, gondozási, fejlesztési, illetve rehabilitációs tervben foglaltak szerint, az ellátott meglévő képességeire építve korának, fizikai- és mentális állapotának megfelelően munka-rehabilitációs foglalkoztatás biztosítható.

Szociális foglalkoztatás fejlesztő-felkészítő foglalkozás keretében: Az intézményi jogviszonyban álló személy részére az egyéni, gondozási, fejlesztési, illetve rehabilitációs tervben foglaltak szerint, az ellátott meglévő képességeire építve korának, fizikai- és mentális állapotának megfelelően fejlesztő-felkészítő foglalkoztatás biztosítható.

Hajléktalanok ellátása átmeneti szálláson: A hajléktalan személyek átmeneti szállása azoknak a hajléktalan személyeknek az elhelyezését biztosítja, akik az életvitelszerű szálláshasználat és a szociális munka segítségével képesek az önellátásra. A hajléktalan személyek átmeneti szállása a szociális munka keretében tanácsadás, esetkezelés, gondozás, készségfejlesztés, szolgáltatásokhoz való hozzáférés segítése és az ellátott egyéni szükségletei szerint felügyelet és háztartási, vagy háztartást pótló segítségnyújtás szolgáltatási elemeket szükség szerint biztosít. Az átmeneti szálló kihasználtsága 90-100% között mozog.

Család és Gyermejjóléti Szolgáltatás: A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata, hogy hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családból történő kiemelésének megelőzéséhez. Az egy szolgáltató keretében működtethető családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás a Gyvt. 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdés szerinti általános szolgáltatási feladatokat látja el.

Család és gyermekjóléti központ:

A Központ a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, a gyermekek igényeinek és szükségleteinek megfelelő, egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújtott:

- *Utcai szociális munka:*

Az utcai szociális munka tevékenység során cél az utcán tartózkodó csellengő fiatalok, a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy a gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermekek lakóhelyére történő visszakerülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése.

- *Kapcsolattartási ügyelet:*

A kapcsolattartási ügyelet célja a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges helyszín biztosítása.

- *Kórházi szociális munka:*

A kórházi szociális munka a gyermek sürgősségi osztály, valamint a gyermekosztály látókörébe került elhanyagolt, bántalmazott gyermeket és családját segíti a gyermekjóléti szolgáltatás eszközeivel. A szülészeti, nőgyógyászati osztály szakembereit bevonva együttműködünk a válsághelyzetben lévő várandós anya és gyermeke segítése érdekében.

- *Pályaorientáció és munkaerő-piaci tanácsadás*

A fiatal korosztály talán legnagyobb problémája az, hogy a pályaelképzeléseket nem tudják megfelelően a munkaerő-piaci szükségletekhez hangolni. Csak érdeklődés alapon választanak, pályaismeretük hiányos. A felvételi ismertetőket nem tartalmazzák az adott képzettséghez kapcsolható tevékenységeket, elhelyezkedési esélyeket.

- *„Jó itt lenni” ifjúsági klub*

A programelem célja a kistérségi települések megtartó erejének növelése, a fiatalok családi és gazdasági helyzetéből adódó hátrányok csökkentése.

A meglévő közösségi tér fejlesztésével, a fiatalok találkozhatnak, és személyes kapcsolatot teremthetnek egymással. Közös programokkal közösségi élményhez juthatnak, egymást erősítő közösségé kövacsolódhatnak.

- *„Alkossunk együtt....” program*

Célja a hátrányos helyzetű gyermekek személyiségének folyamatos fejlesztése új innovatív módszerek felhasználásával. A program célja, a gyermekek harmonikus testi, lelki és értelmi fejlődésének kibontakoztatása, a korai képességgondozás, a családok eladósodásának megelőzésére, csökkentésére irányuló tevékenység.

Adósságkezelés felnőttek részére az „Alkossunk együtt....” program keretén belül Az adósságkezelési tanácsadó az eladósodás okainak, mértékének feltérképezésével foglalkozik. Segítséget nyújtott hátralékosságból, az adósságcsapdából való kikerülés érdekében.

- *Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység*

Az együttműködési megállapodásban meghatározásra kerültek az egyéni, csoportos és közösségi feladatok ellátásának területei. Szakmai anyagok segítik munkánkat, melyben meghatározásra kerültek az egyes feladatokhoz kapcsolódó tevékenységek is. Ennek alapján a köznevelési intézményekben a kapcsolatfelvételt kezdeményezheti a gyermek, a pedagógus és a szülő. Az segítők együttműködtek a jelzőrendszer tagjaival, a családsegítőkkal és az esetmenedzserekkel, valamint a településeken a gyermekeket, szülőket segítő szolgáltatókkal.

- *Készenléti szolgálat:*

Célja: a Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás, vagy tájékoztatás nyújtása.

A készenléti szolgálatot egy állandóan hívható, közismert telefonszámmal biztosítottuk, a készenlétkben lévő munkatárs szükség esetén szakszerű segítséget nyújthat, vagy segítséget mozgósíthat. Az ingyenesen hívható szám: 06/80-630-127

- *Jogi tanácsadás:*

A jogász elsősorban válás, gyermekelhelyezés, gyermektartási, illetve egyéb gyermekekkel kapcsolatos vitás ügyekben, beadvány szerkesztésében, keresetlevelek megfogalmazásában, végzések, határozatok elemezésében nyújtott ingyenes segítséget, minden héten hétfőn 12,00 órától -16,00 óráig, szükség esetén más munkanapokon is.

- *Pszichológiai tanácsadás:*

A család életében előforduló, biztonságérzetüket megingató nehézségek, krízishelyzetek, megoldhatatlannak tűnő problémák kezelésében, válás, gyermekelhelyezés, kapcsolattartás ügyekben nyújtott ingyenes segítséget, kéthetente csütörtök délután, előzetesen egyeztetett időpontban.

- *Járási jelzőrendszeri Tanácsadó:*

A család-és gyermekjóléti központ a járásban működő jelzőrendszerek munkáját segítve járási jelzőrendszeri tanácsadót foglalkoztat, melynek célja a jelzőrendszer járási szintű koordinálása, a kapcsolattartás.

- *Szociális diagnózis:*

Pályázati forrásból intézményünkben szociális diagnózis felvételi szakértő végezte tevékenységét a mátészalkai járás területén. A szakértő a család helyzetének átfogó vizsgálata alapján elkészítette az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat meghatározó szociális diagnózist.

Tevékenységünket kiegészítette a Szatmári Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézményi Társulás, EFOP-1.4.2-16. számú, „**Integrált térségi gyermekprogramok a mátészalkai járásban**” című EFOP-1.4.2-16-2016-00015 azonosító számú pályázata keretében a „Tudatosabb életért”, a Pályaorientáció és munkaerő-piaci tanácsadás, „Jó itt lenni” ifjúsági klub, és az „Alkossunk együtt.....”, program, a szolgáltatás a járás 26 települését teljes egészében lefedte.

Bölcsődei ellátás: „A bölcsőde olyan bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, amely a gyermekek napközbeni ellátása keretében, a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, több csoportban nyújt szakszerű gondozást és nevelést. Bölcsődei ellátás keretében az Nktv. 4. § 25. pontja szerinti sajátos nevelési igényű gyermek nevelése és gondozása is végezhető.

A bölcsőde 2011. július 01-től, 102 férőhellyel, 8 gyermekcsoporttal működik. 1 db 10 fős, 1 db 12 fős, 4 db 13 fős, valamint 2 db 14 fős gyermeklétszámú csoport működik a bölcsődében. Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető gondozható. A bölcsődei ellátás keretében szolgáltatásként, az Intézmény – igény szerint - időszakos gyermekfelügyeletet is biztosít. 2016. január 01-től mindazon szülők igényelhetik a bölcsődei ellátást, akiknek gyermeke a 6 hónapot betöltötte és igazolja, hogy munkaviszonyban áll, ezzel a bölcsődei felvétel iránti igény jelentősen megnövekedett, folyamatos a várólista. A várólista csökkentését segíti az, hogy 3. életévét betöltött óvodaérett gyermekeket az óvoda nevelési év közben is átveszi. A bölcsődei ellátást igénybe vevők kb. 80-83%-a mátészalkai.

Háziorvosi ügyeleti ellátás: A napi munkarenden kívül bekövetkező sürgősségi esetekben a beteg vizsgálatával, egészségi állapotának észlelésével, alkalomszerű és azonnali sürgősségi beavatkozások elvégzésével, fekvőbeteg-gyógyintézetbe történő sürgősségi beutalásával kapcsolatos feladatok. 2017. év végéig a központi ügyelet ellátási területe a mátészalkai járás 21 településére terjedt ki. 2018. január 1-jétől megnövekedett az ellátási terület, mivel a járáshoz tartozó további öt település csatlakozott az ügyeleti ellátáshoz. Az ellátási terület lakosság száma a 66 ezer főt is meghaladja. 2017 februárjától a központi orvosi ügyelet átszervezésre került. A háziorvosi ügyelet településenkénti beosztását vezették be, mely minden mátészalkai háziorvosi, házi gyermekorvosi körzetre is kiterjed.

Házi gyermekorvosi ügyelet már csak hétfői és ünnepnapokon működik reggel 8 órától este 20 óráig. Hétköznapokon a központi ügyeletben látják el a gyermekeket. Megszűnt a hétfői és ünnepnapokon plusz szolgáltatásként működtetett 12 órás kijárós ügyelet orvosi státusz, az év minden napján 1 fő kijárós és 1 fő bennlévős ügyelet orvossal, 1 szakdolgozóval, 1 fő gépkocsivezetővel, illetve hétfőn, és ünnepnapokon plusz 1 fő házi gyermekorvossal és 1 fő gyermekápolóval biztosított az ügyeleti ellátás. A mátészalkai központi ügyeletnél biztosítottak a megnövekedett ellátási területhez előírt személyi és tárgyi feltételek.

Család- és nővédelmi egészségügyi gondozás. A területi védőnő gondozási tevékenységét azon családok körében végzi, ahol várandós és gyermekágyas anya, illetve 0-6 éves korú gyermek él.

Ifjúság-egészségügyi gondozás. Az általános iskolai, illetve ifjúsági védőnők gondozási feladataikat az oktatási intézményekben végzik. Iskolaorvosi rendelő, ill. annak kinevezett helyiség minden intézményben található.

Védőnői szolgálat

Az önkormányzat az egészségügyi alapellátási kötelezettségének teljesítése érdekében 6 területi védőnői ellátási körzetet és 5 iskola-védőnői ellátási körzetet alakított ki. Két területi védőnői ellátási iskola-védőnői feladatokat is. A védőnő feladata a nők (várandós, gyermekágyas anyák), a gyermekek (újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig) és az oktatási intézménybe

nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermekek gondozása ellátása, a családgondozás. Az iskolai védőnő feladata az óvodában a védőnői feladatok végzése, az oktatási intézményben a tanulók ellátása.

II.2.6.2. Feladat-ellátási szerződés alapján biztosított szolgáltatások

Mátészalka Város Önkormányzata az egészségügyi alapellátási kötelezettségének teljesítése érdekében 10 háziiorvosi, 4 házi gyermekorvosi, valamint 4 vegyes, 1 ifjúsági és 1 iskolafogászati fogorvosi körzetet alakított ki. A praxisok mindegyik betöltött, az önkormányzat a háziiorvosok, házi gyermekorvosok, valamint a fogorvosok mindegyikével feladat-ellátási szerződés kötött, mellyel az alapellátást végző orvosok területi ellátási kötelezettséget vállaltak. Az iskola-egészségügyi feladatok ellátásában a háziiorvosok, házi gyermekorvosok is részt vesznek.

II.2.6.3. Ellátási szerződés alapján biztosított szolgáltatások

Időskorúak nappali ellátása

Az Önkormányzat 1999. január 1. napjától ellátási szerződés útján biztosítja az időskorúak nappali ellátását. 2019. január 1. napjától az önkormányzat egyetértésével fenntartóváltásra került sor. Az önkormányzat az új fenntartóval, a Szatmári Református Egyházmegyével is ellátási szerződést kötött, és határozatlan időre megbízta a fenntartót, hogy a mátészalkai lakosok számára biztosítsa az időskorúak nappali ellátását az engedélyezett 48 férőhelyen. A Szatmári Református Egyházmegye Idősek Bentlakásos Otthona idősek otthona szakosított ellátást és étkeztetés szolgáltatást is nyújt.

Gyermekek átmeneti gondozása

Az Önkormányzat 2011 óta a Szatmári Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézményi Társulás útján biztosította a gyermekek átmeneti gondozása gyermekjóléti alapellátást, helyettes szülői ellátás keretében. 2019-ben a helyettes szülői ellátási forma kihasználatlansága, valamint az ellátás személyi feltételeiben bekövetkező változás miatt a feladat más formában történő biztosításáról döntött. Az önkormányzat 2019. május 1. napjától kezdődően a Remény Szeretet Hit Egyesülettel kötött ellátási szerződés útján biztosítja a gyermekek átmeneti gondozása gyermekjóléti alapellátást. Az egyesület által fenntartott Remény Családok Átmeneti otthon 39 engedélyezett férőhellyel működik. A helyettes szülői ellátás az Intézmény keretein belül megszűnt.

II.2.6.4. Egészségügy és önkormányzat

Mátészalka Város Önkormányzata kiemelt feladatának tekinti a lakosság egészségét, az egészségtudatos életmódra való figyelemfelhívást, az egészségügyben dolgozókkal való folyamatos és rendszeres kapcsolattartást. Az egészségügy részéről érkező javaslatok meghallgatására, a lakosságot érintő egészségjavító programok szervezésére kínálkozó lehetőségeket, programokat megragadjuk.

Mátészalkán hagyománya van az egészségügyi dolgozók elismerésének, minden évben átadjuk a Mátészalka Város Egészségügyéért kitüntető címeket, azok számára, akik a város egészségügyi ellátása és fejlesztése érdekében kiemelkedő munkát végeznek.

Szintén hagyományos a rendezvényeinken a rendszeres testmozgásra és az egészségtudatos életmódra való felhívás. Az elmúlt években a rendezvényeink palettáját új sportrendezvények is színesítik, melyeken számos ismert és elismert előadó, tréner, fitness instruktorként megosztotta tapasztalatait, vagy tartott bemutató edzést Mátészalkán. Éves rendezvénynaptárunkat színesíti a figyelemfelhívó rózsaszín séta, amelyen a mellrák megelőzésére, a szűrővizsgálatok fontosságára hívjuk fel a figyelmet közösen. A mátészalkai majálison helyi sportszervezeteknek is adunk lehetőséget a bemutatkozásra annak érdekében, hogy a városon belüli lehetőségekről minél többen értesüljenek.

Nagyon jó együttműködést alakított ki önkormányzatunk a kórház keretein belül működő Egészségfejlesztési Irodával. Az iroda működése részese az önkormányzat rendezvényeinek, szűrővizsgálatokkal segíti a lakossági egészségszűrést. Rengeteg ingyenesen elérhető mozgási lehetőséget biztosít különböző korosztályok számára. Az ép testben ép lélek koncepcióhoz igazodva lelki egészséget szolgáló, ingyenesen elérhető előadásokkal is segíti a lakosság mentális jólétét.

II.2.7. A közétkeztetési alaptevékenység

Mátészalkán 4 főzőkonyha és 7 tálaló (melegítő) konyha működik jelenleg a Szalka-Víz Kft. üzemeltetésében.

Főzőkonyhák:

- Bölcsődei főzőkonyha kapacitás: 300 adag
Ellátási kör:
 - Bölcsődei gyermek étkezők és alkalmazottak
 - Fogytékosok nappali ellátása keretében gondozottak
 - Mátészalkai vendég étkezők

- Eszterlánc Óvoda Főzőkonyha kapacitás: 800 adag
Ellátási kör:
 - Mátészalkai óvodás gyermekek és óvodai alkalmazottak
 - Rohodi óvodás gyermekek
 - Mátészalkai vendég étkezők

- Képes G. Általános Iskola Főzőkonyha kapacitás: 1200 adag
Ellátási kör:
 - Képes Iskolában tanuló gyermek étkezők és alkalmazottak
 - Nyírbátori Éltés Mátyás Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium Móra Ferenc Tagintézménye tanulói és alkalmazottai (Mátészalka)
 - Rohodi általános iskolás gyermekek és alkalmazottak

- Mátészalkai vendég étkezők

- Esze Tamás Gimnázium Főzőkonyha: kapacitás: 500 adag

Ellátási kör:

- Esze Tamás Gimnáziumban étkező gyermekek és alkalmazottak
- Gépészeti Szakközépiskolában étkező gyermekek és alkalmazottak (ebéd)
- Szociális étkezők (ESZI)
- Rohodi Szociális étkezők
- Mátészalkai vendég étkezők
- Szünidei étkezők

Tálalókonyhák:

- Gépészeti Szakközépiskola tálalókonyha
- Négy Évszak Óvoda tálalókonyha
- Kikelet Óvoda tálalókonyha
- Kertvárosi Óvoda tálalókonyha
- Napsugár Óvoda tálalókonyha
- Fogyatékosok Nappali Ellátásának tálalókonyhája
- Nyírbátori Éltes Mátyás Általános Iskola, Szakiskola, Kézségfejlesztő Iskola és Kollégium Móra Ferenc Tagintézménye tálalókonyha (Mátészalka)

Mátészalka Város Önkormányzatának tulajdonában álló közkonyhák jelenlegi felszereltségükkel 18-20 éve üzemelnek. Az elavult berendezések korszerűsítésére a költségek csökkentése, az ellátás színvonalának javítása és a kiszolgált ételek minőségének, választékának javítása érdekében forrást kell biztosítani. A beruházás során szükséges lenne a hőtermelők kicserélésére, a megváltozott körülmények és igények okán a légtechnikai megoldások átalakítására, korszerűsítésére. Az elavult konyhagépeket lecserélésére, a jelenlegi előírásoknak megfelelő eszközök, berendezési és felszerelési tárgyak beszerzésére. Új eddig nem használt eszközöket kellene beállítunk a technológiai folyamatainkba. Az elsődleges cél az üzembiztos működés feltételeinek elősegítése, hiszen a gyermekétkeztetés mellett meghatározó tevékenységünk a szociális étkeztetés nyújtása, mely felelősséget ró Önkormányzatunkra.

A konyhai kapacitás felülvizsgálatát a korszerűsítés során vizsgálni kell, a jelenleg üzemelő négy főző és hét tálaló konyhánál, meg kell teremteni a lehetőséget egy korszerű, a teljes ellátást biztosító főzőkonyha kialakítására.

II.2.8. Városüzemeltetés

II.2.8.1. Mátészalkai Távhőszolgáltató Kft.

Az 1993. október 1-jén alapított gazdasági társaság 100 %-os önkormányzati tulajdonban van. Árbevétele 449,53 M Ft, 17 főt foglalkoztat, cégjegyzékszám Cg. 15-09-062288.

A Szalkatáv hő Kft. a városban 1706 db lakást és 105 db (800 db lakás egyenértékű) közintérményt és egyéb felhasználót szolgál ki távhőenergiával.

Mátészalkán 1973-ban indult a távhőszolgáltatás a keleti lakótelepi konténer kazánteleg létesítésével, majd a városközpontban az újabb konténer kazánok telepítésével folytatódott, míg végül 1980-ban megépült a városi fűtőmű, így egy egységes távhőrendszer alakult ki.

A fűtőmű a kétezres évek elején teljes modernizáción esett át, új gázkazánok, egy biokazán, valamint egy gázmotor telepítésével.

II.2.8.2. Szalka-Víz Kft.

KÖZTERÜLET-FENNTARTÁS

A jelenleg érvényben lévő szolgáltatási szerződés szerint az Szalka-Víz Kft. végzi Mátészalka város útjainak, egyes járdáinak gépi, kézi úttisztítását, azok téli síktalanítási és hóeltakarítási munkáit, valamint az illegális szemétkerakóba elhelyezett hulladékok szemétkerakóra való szállításának munkáit. A fenntartásba be nem vont, de a közigazgatási határon belül illegálisan elhelyezett hulladék összegyűjtését és lerakóra történő szállítását a közfoglalkoztatási program keretében a Szalka-Víz Kft. irányításával a közhasznú munkások végzik. A megszokott magas színvonalú köztisztaság fenntartása érdekében a közeljövőben szükségessé válhatnak módosítások, hogy tartani és — ahol szükséges — emelni tudjuk a színvonalat.

Célszerű lehet a területi felosztás elvén alapuló közterület üzemeltetési rendszer újragondolása a következő időszakra. A zöld területek, parkok köztisztasági feladatai hasonlóak az egyéb területeken végzendő feladatokkal. Gazdaságosabban szervezhetőek feladatok, ha egységes szemlélet alapján, egy időben történnek. Ezzel jelentős anyagi forrás is megtakarítható, kisebb munkaerő ráfordítás mellett. A közmunka program során jelentős munkaerő állhat rendelkezésre, amely megfelelő szakmai irányítás és felügyelet mellett kiválóan alkalmazható a köztisztasági feladatok magas színvonalú eléréséhez. Ahhoz, hogy valóban hatékonyan lehessen kihasználni a közmunka lehetőségeit, jelentős eszköz állomány fejlesztés szükséges a szállítójárművek darabszámát és típusát illetően. A feladatok biztonságos teljesítése érdekében a köztisztaság fenntartása során alkalmazott géppark fiatalítása, cseréje folyamatos feladat. A megfelelő műszaki állapotban levő járművek, korszerű gépek alkalmazásával a környezet terhelése csökkenthető, nagyobb tisztaság érhető el, mindemellett a lakossági igények is gyorsabban, rugalmasabban kielégíthetőek.

A megnövekedett városi forgalom megköveteli a korszerűbb, nagyobb igénybevételnek is ellenálló eszközök alkalmazását, azok számának gyarapítását. Különösen igaz ez a nagy befogadó képességű, esztétikus, törés biztos köztéri hulladékgyűjtő edényekre. Minden nagyobb közlekedési csomópontban, megállóhelyen célszerű az ilyen eszközök telepítése, megfelelő üritési gyakoriság alkalmazás mellett. Az elhasználódott, megsemmisült gyűjtők folyamatos cseréje szükséges. Jelentősen csökkenthető a környezeti terhelés, ha környezetvédelem igényeihez jobban igazodó korszerű anyagokkal történik a téli síktalanítási munkálatok elvégzése. Gazdasági lehetőségeinket is figyelembe véve a bevezetett termékek tesztelése folyamatos. Fel kell, hogy készüljünk arra is, hogy a magasabb színvonalat elérni csak megfelelően képzett szakember állománnyal lehetséges.

TELEPÜLÉSTISZTASÁG, HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

A településtisztaság fejlesztése során az alábbi területek működésének újragondolása látszik célszerűnek. 2015. január 1-jétől a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény szerint a települési önkormányzat köteles gondoskodni az elkülönített hulladékgyűjtési rendszer helyi feltételeinek megszervezéséről. A gyűjtési rendszer fejlesztése folyamatos a törvényi előírások és a lakossági igények figyelembevételével. Megfelelő szakmai irányítás és felügyelet mellett a közmunka program során rendelkezésre álló akár jelentős mennyiségű munkaerő, kiválóan alkalmazható a településtisztasági feladatok magas színvonalú ellátásához. A feladatok végzése során elsősorban a betanított, nem szakirányú feladatok végzésénél vehető igénybe az ilyen jellegű munkaerő. Ahhoz, hogy valóban hatékonyan lehessen kihasználni a közmunka lehetőségeit, jelentős eszköz állomány fejlesztés szükséges, a szállítójárművek darabszámát és típusát illetően.

Az Országgyűlés az Európai Unió elvárásait is szem előtt tartva alkotta meg a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvényt, a környezet és az emberi egészség védelme, a környezetterhelés mérséklése, a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás, az erőforrás-felhasználás hatásainak csökkentése, hatékonyságának javítása, a hulladékképződés, illetve a képződő hulladék káros hatásainak megelőzése, mennyiségének és veszélyességének csökkentése, továbbá a használt termékek újrahasznosítása, a fogyasztási láncban szereplő anyagok termelési-fogyasztási körforgásban tartása, valamint a hulladék minél nagyobb arányú anyagában történő hasznosítása és a nem hasznosuló, vissza nem forgatható hulladék környezetkímélő ártalmatlanítása érdekében.

KÖZTEMETŐ FENNTARTÁS

A jelenleg érvényben lévő kegyeleti közszolgáltatási szerződés szerint az Szalka-Víz Kft. 2020. május 31-ig üzemeltetheti a mátészalkai köztemetőt. A szerződés meghosszabbítása a feladatok újbóli rögzítése szükséges. 2019. évtől kizárólagos temetési jogot kapott a Szalka-Víz Kft. Az üzemeltető a szerződésben vállalt fejlesztési kötelezettségeit teljesítette.

Sajnos a köztemetőnk infrastruktúrája folyamatosan öregszik a folyamatos fenntartás ellenére is, a rendelkezésre álló temetési helyek száma csökkent, így 2018-2019. évben parcellakialakítás és ehhez kapcsolódó infrastruktúra kialakítása történt. A jelenlegi temetkezési szokások alapján a mátészalkai köztemető kapacitása várhatóan 2050. évig elégséges. A temetkezés folyamatosan alakul a mindenkori igényeknek megfelelően, ami azt jelenti, hogy a temetővel, a szolgáltatással kapcsolatban támasztott igények is változnak, melynek városunk is meg kíván felelni. Az elmúlt időszakban jelentősen emelkedett az urnás temetésekkel kapcsolatos igények száma, ezzel párhuzamosan csökkent a koporsós temetések száma. Az urnás temetési igények csak korszerű urnatárolók, urnafalak, újabb hamuszóró kegyhely megépítésével valósíthatók meg.

A víz- és csatornahálózat nagyon elöregedett, nem a jelenlegi és elsősorban nem a jövőbeli igények kiszolgálására tervezték, rekonstrukciója a működő köztemetőben elengedhetetlen.

A köztemető aszfaltborítású úthálózattal való lefedettsége nem kielégítő. A temetői kutak felújítása, fejlesztése a temető bővítésével párhuzamosan rendszeresen szükséges.

A közköltséges temetés bevezetésével az ilyen jellegű igények (bár ezt még számszerűsíteni nehéz) növekedése várható, közköltséges temetkezési parcella kialakítása szükséges. Egy természetvédelmi oltalom alatt álló temetőben a növényrekonstrukció mindig kiemelt figyelmet érdemel. A növényrekonstrukció terén az elkövetkező években a főutak mentén esedékes növénytelepítések lesznek az elsődleges feladatok, szem előtt tartva mind a természetvédelem, mind a temetőbe érkező látogatók igényeit.

BÉRLAKÁSOK KEZELÉSE

Az önkormányzati tulajdonú bérlakások, és a nem lakás céljára hasznosítható épületek, ingatlanok kezelése, társasházakban és lakásszövetkezeti házakban lévő, önkormányzati bérlakásnak minősülő lakásokat, valamint az azokban lévő önálló ingatlanként bejegyzett nem lakás céljára szolgáló önkormányzati tulajdonú helyiségek kezelésével, a város önkormányzata a Szalka-Víz Mátészalka, Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-t bízta meg, mely gazdasági társaság 100 %-ban önkormányzati tulajdon. Az önkormányzati bérlakást igénylőkről a polgármester vezet nyilvántartást, mely nyilvántartás minden évben felülvizsgálatra, aktualizálásra kerül. Az évenkénti aktualizált bérlőkijelölési nyilvántartásból az önkormányzat mindenkor lakásügyi feladataival megbízott Bizottsága jogosult lakásbérletet választani.

A bérlakás állománnyal kapcsolatos tervezett cél a megvalósulás felé halad, hiszen a nem fizető bérlőkkel szembeni következetes fellépéssel a felhalmozott hátralék nagysága, arányában nem nőtt. Mind a lakbért, mind a közüzemi díjakat nem fizetőkkel szemben folyamatosan fizetési meghagyások kerülnek kiküldésre, illetve bérlakások kiürítése iránt bírósági eljárás kerül kezdeményezésre, a kezeléssel megbízott Szalka-Víz Mátészalka, Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft által. A minél hatékonyabb lakásgazdálkodás érdekében, a bérlő köteles a kezelő számára a lakásbérleti szerződésben, a közüzemi szolgáltatói szerződésekben foglalt díjfizetési kötelezettség teljesítéséről minden év január 31. napjáig díjfizetési egyenleget csatolni, továbbá a kezelő számára a lakás rendeltetésszerű használatának évenkénti ellenőrzését biztosítani.

Továbbra is célként lehetne megfogalmazni, a fenti feladatok napról-napra történő következetesebb végrehajtását, a szorosabb nyomonkövetést, mellyel még hatékonyabban lehetne a nem fizetők számát visszaszorítani.

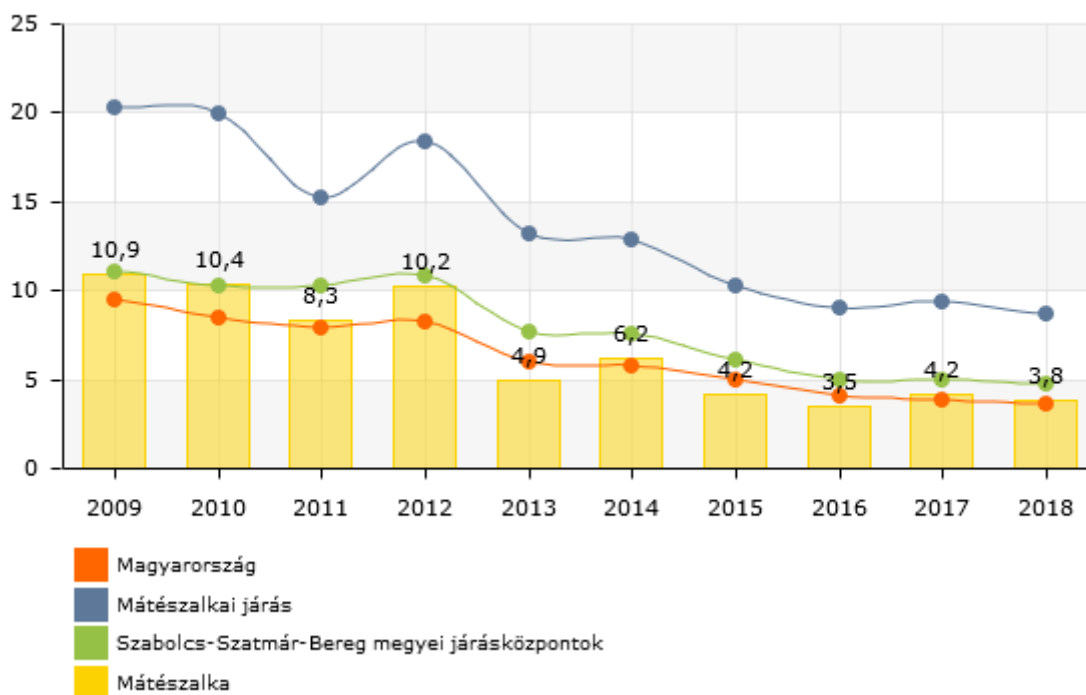
II. 3. Gazdaság

II.3.1. Gazdasági aktivitás, munkanélküliség

A gazdasági aktivitás folyamatos növekedése volt tapasztalható az elmúlt időszakban, ezzel párhuzamosan pedig az álláskeresők számának és arányának csökkenése. Ez a 2019. évben is folytatódott.

Nyilvántartott álláskeresők aránya a munkaképes korú népesség arányában (%)

(c) 2020 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

A fenti ábrából látszik, hogy Mátészalka a járást vizsgálva mindig is jobb mutatókkal rendelkezett munkaügyi szempontokból, mint a környező települések átlaga. Ez természetes is, hiszen Mátészalka a térség természetes gazdasági központja, így a legnagyobb munkaerő felszívó képességgel rendelkező város. Ezt követően viszont, ha azt nézzük, hogy megyei és országos viszonylatban 2012-ig elmaradt az átlagoktól, ám ezt követően a megyei járásközpontokhoz képest kiemelkedően fejlődött és néhol még az országos adatokat is túlteljesítette.

II.3.2. Gazdasági szervezetek Mátészalkán

Az aktuális adatok alapján Mátészalkán 1975 db vállalkozás működése van nyilvántartva. A vállalkozások közül 1638 db központját, illetve székhelyét tekintve is Mátészalkához kötődik, míg 337 db vállalkozás fióktelepet, telephelyet tart fenn a városban. Meg kell jegyezni, hogy a kötelező kamarai nyilvántartás bevezetése óta hasonló nagyságrendben szűntek meg a városhoz erősebb-lazább szálakkal kötődő vállalkozások. A legnagyobb fluktuáció az egyéni vállalkozók körében történt, mely alátámasztja, hogy – az országos folyamatoknak megfelelően – Mátészalkán is jelentős volt az ún. kényszervállalkozások száma, mely a gazdaság prosperitását kevésbé viszi előre. A megszűnt vállalkozások másik jelentős csoportját a korábbi szocialista nagyvállalatok és helyi fióktelepek képviselik, amik a rendszerváltás utáni privatizáció során kerültek magán-, többnyire külföldi tulajdonba. Ezen vállalkozások jelentős része az ezredfordulóra épült le, kisebb részük pedig a 2008-as évhez köthető gazdasági válság hatására kényszerült tevékenysége felszámolására.

A szervezeti megoszlás alapján Mátészalka gazdaságában a kevésbé stabil egyéni vállalkozások száma meglehetősen túlsúlyos, a működő vállalkozások mintegy 55,59%-a ugyanis ebben a formában működik. Ezen vállalkozások kisebb tőkével és szűkebb működési területtel rendelkeznek, valamint hagyományosan egyáltalán nem, vagy alig foglalkoztatnak alkalmazottakat, így szerepük a foglalkoztatás terén sem minősíthető jelentősnek, ahogy a piaci fogyasztást is kevésbé generálják. A tevékenységekből valószínűsíthető, hogy az egyéni vállalkozók nagyobb hányada rendelkezik más fő foglalkozással, illetve munkahellyel, azaz a vállalkozói státusz csupán melléktevékenységük törvényes keretek közti működése érdekében jött létre.

A betéti társaságok (Bt.) száma 220 db, ami az összes vállalkozás 11,13%-át jelenti. A betéti társaságok közül 174 mátészalkai székhellyel rendelkezik, 46 db telephelyet tart fenn a városban, és az egészségügyi, oktatási területen működő vállalkozások találhatóak meg nagyobb arányban köztük.

A gazdasági élet számarányában második legnagyobb csoportját a korlátolt felelősségű társaságok (kft.-k) adják, szerepük alapján a gazdaság egészét és teljesítőképességét tekintve is a jelentősebbek közé tartoznak. Mátészalkai székhellyel 366 db kft működik, míg 188 db kft telephelyével képviseli magát a város életében. Az 554 db kft az összes vállalkozás 28%-át jelenti, a mátészalkai székhellyel rendelkezők az összes városi gazdasági szervezet 18,53%-át, teszik ki. A kft-kről elmondható, hogy a gazdaság életében stabil csoportot képviselnek, így középtávon tevékenységük támogatásával, termelékenységük fokozásával tevékenyen járulhatnak hozzá a város gazdaságának fellendítéséhez. A foglalkoztatásban betöltött jelentős szerepük a munkavállalási mutatók javulását hozhatja, mely jelentős hatást fejt ki a fogyasztás egészére, szintén hozzájárulva más vállalkozások megerősödéséhez.

A bejegyzett 69 db részvénytársaság közül csupán 7 darabnak található székhelye Mátészalkán (Hoya Szemüveglencse Gyártó Magyarország Zrt., INNOBILIS Élelmiszerfeldolgozó és Kereskedő Zrt., KRASZNA-COOP Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt., Magyar Optikai Művek Vízmeréstechnikai Zrt., NOBILIS Első Hazai Élelmiszerfeldolgozó és Kereskedelmi Zrt., Öcsi Hús Húsipari, Termelő és Kereskedelmi Zrt., SANDRA Kárpitos Zrt.). Ezek között hazai alapítású és tulajdonban lévő vállalkozások mellett multinacionális vállalat is megtalálható, tevékenységi körük pedig az agrár-élelmiszeripartól a modern technológiát használó feldolgozóiparon keresztül az egészségügyi ellátásig terjed. A telephellyel rendelkező vállalatokról elmondható, hogy leginkább az országos hálózattal rendelkező vállalatok jelennek meg ezen formában, és általánosan egy vagy több fiókot működtetnek Mátészalkán. Tevékenységi körüket tekintve túlsúlyos a szolgáltató szektor aránya körükben, a nagyobb bankok, pénzügyi szolgáltató és biztosító vállalatok mellett a kereskedelmi láncok szinte mindegyike jelen van a városban, rajtuk kívül a közlekedéshez kapcsoló vállalatok (üzemanyag szolgáltatók, közlekedési vállalatok) jellemzőek.

Mátészalkán 8 db közkereseti társaság működik a nyilvántartás alapján, ami gyakorlatilag a korábbi ún. gazdasági munkaközösségi (gmk) forma továbbélését jelenti. Leginkább családi vállalkozásokra, illetve speciálisan a kisiparos szegmensben működő vállalkozásokra jellemző

forma. Tevékenységi körük elég széles, a tésztagyártástól az autósiskolán és egészségügyön keresztül a tüzeléstechnikáig, földmérésig és hálózatépítésig terjed.

A városban 4 db szövetkezet működik.

Működési tevékenység szerinti megoszlás

A vállalkozások tevékenységi köréből jól kirajzolódik a városban tevékenykedő gazdasági szervezetek ágazati megoszlása, a potenciális, gazdaságilag aktívabb területek kijelölhetőek. A tevékenységi körök vizsgálatából egyértelműen kiderül, hogy a gazdasági társaságok több tucat területen végeznek munkát, Mátészalka gazdasága tehát diverzifikált, tehát több lábon áll, így az egyes ágazati visszaesések kevésbé viselik meg a települést. Az ágazatok tevékenységének összehangolásával, a termelési rendszerek létrehozásával, valamint vertikális és horizontális együttműködések beindításával komoly fejlődés érhető el. Ennek keretében a termékek magasabb feldolgozottsági fokon kerülhetnek piacra, mely növelheti a bevételeket, valamint kedvezőbb lehetőséget teremt új piacok megszerzésére, illetve az exporttevékenység bővítésére is.

Körülbelül 60 vállalkozás foglalkozik konkrétan az agrárium valamelyik területével az állattenyésztéstől és növénytermesztéstől kiindulva a halászaton és erdőgazdálkodáson keresztül az alapvető feldolgozásig (tejtermékek, húskészítmények, stb.) bezáróan. Ezen vállalkozások közel fele egyéni vállalkozás, harmada kft, míg csupán négy részvénytársaság. A Mátészalkán székhellyel rendelkező, részvénytársaság harmada tehát az agráriumban tevékenykedik, mely jól érzékelteti, hogy a térség komoly hagyományokkal és potenciállal rendelkezik ezen feldolgozóipari területeken, illetve egy-egy speciális szegmensben, melyre a későbbiekben lehet építkezni.

A könnyűiparban működő közel 40 vállalkozás negyede egyéni vállalkozás, fele kft, kisebb része pedig betéti társaság, míg 2 részvénytársaság is található köztük. A vállalatok elsősorban a fa- és bútorigarhoz kapcsolódnak, ezenkívül a textilipar, ruhagyártás, illetve az üvegfeldolgozás koncentrációja tapasztalható.

Nehezebben előállítható termékek előállításával mintegy 30 vállalkozás foglalkozik, ezek a szerszám- és gépgyártásban, negyede fémmegmunkálásban és különböző gépek, gépalkatrészek gyártásában működik, építőanyagok előállításával foglalkozik. A térség évtizedes hagyományaira építve az optikai profilú és az orvosi műszereket gyártó vállalkozások is jelentősek Mátészalkán.

A szolgáltató szektor az összes vállalkozás közel háromnegyedét teszi ki, a valós termelő tevékenységet folytató vállalkozások aránya tehát meglehetősen alacsony. A kis- és nagykereskedelem dominanciája figyelhető meg az összes vállalkozáshoz viszonyítva is.

Ezen belül az agráriumhoz kapcsolódó vállalkozások vetőmaggal, illetve a betakarított áruval kereskednek. Körülbelül 120 vállalkozás foglalkozik élelmiszer, illetve élelmiszer jellegű

termékek kereskedelmével (élelmiszer-, ital-, zöldség-, gyümölcs kereskedelem). Az egyéni vállalkozók mellett kft-ék és betéti társaságok vesznek részt ezen folyamatokban.

22 társas vállalkozás foglalkozik az oktatás valamilyen területével, ezen kívül sok egyéni vállalkozás is ezen a területen tevékenykedik, ezen vállalkozások kiegészítő tevékenységet jelentenek inkább, kevésbé valós főtevékenységet, így hozzáadott értékük is minimális, jellemzően eseti jellegű.

63 vállalkozás működik az építőiparban, felölelve annak minden részét a tervezéstől a kivitelezésen át az épületgépészetig, az egyéni vállalkozókat nem számolva.

Logisztikával 22 társas vállalkozás foglalkozik, 90%-uk áruszállításban, a többi raktározásban tevékenykedik.

36 db társas vállalkozás foglalkozik főtevékenységét tekintve ingatlanhasznosítással Mátészalkán ezen célból. Az esetek többségében ezek más, termelő vállalkozásokhoz kapcsolódó üzletágak, önállóan kevésbé jellemzőek.

Pénzügyi szolgáltatást, adótanácsadást, könyvelési-számviteli feladatokat mintegy 34 társas vállalkozás végez. A nagy, országos hálózattal rendelkező bankok és pénzügyintézetek szinte mindegyike megtalálható a városban, ahogy a takarékszövetkezet is. A vállalkozások egészéhez képest ez a terület szintén felülreprezentált ha figyelembe vesszük, hogy az egyéni vállalkozások nagy része is ebben az ágazatban tevékenykedik.

Média, PR, sajtó kategóriában kb. 30 vállalkozás tevékenykedik, munkájuk a televíziós műsor készítésétől a reklámon keresztül a fényképészetig terjed.

Az egészségügyben mintegy 66 db társas vállalkozás található. Szektorális megbontásuk alapján fogászattal, gyógyszer kereskedelemmel, betegellátással foglalkoznak, természetesen ezek nagyrészt a városban működő házi és gyermekorvosokhoz, a szakorvosi rendelésekhez kapcsolódik, valamint az egyéb szolgáltatásokhoz betegszállítás kapcsolódik.

Jelentős a kereskedelem különböző ágaiban működő vállalkozások száma, ami szintén a város központi helyzetének, közlekedési csomópont jellegének, valamint más központok relatíve problémásabb megközelítésének köszönhető. A 243 db kis- és nagykereskedéssel foglalkozó társas vállalkozás iparcikkek árusítását, háztartáshoz kapcsolódó termékek értékesítését (ruházat, háztartási termékek, bútor és világítástechnika), elektronikai cikkek és termékek forgalmazását, illetve javítását, üzemeltetését végzi, vagy informatikai területen alakította ki mozgásterét (szoftvergyártás és -kereskedelem, számítógép kereskedelem és konfigurálás, szaktanácsadás).

Egyéb, a vállalkozások mindennapi ügymenetéhez kapcsolódó kiegészítő jellegű szolgáltatás is bőven található Mátészalkán, kéttucatnyi vállalkozás nyújt többek között postai, csomagoló és csomagküldő, munkaközvetítő, követelésbehajtó, kárszakértő és taxis szolgáltatást. 94

vállalkozás különböző műszaki, szakmai tanácsadással, mérnöki tevékenységgel és vizsgálattal bővíti az elérhető szolgáltatások körét.

A szabadidő hasznos eltöltésére, a fizikai közérzet szinten tartására, valamint kulturális és sporttevékenység gyakorlására is mintegy három tucat biztosít lehetőséget az utazásszervezésen és kulturális programok szervezésén keresztül a sporttevékenységen át a folyóirat és újságterjesztésig bezáróan. Több, ún. kiegészítő jellegű, üzlethez, üzletvitelhez kapcsolódó szolgáltatás területén a Mátészalkán elérhető vállalkozások köre meglehetősen felülreprezentált a város gazdaságának egészét tekintetbe véve. Ez bizonyítja, hogy Mátészalka központi szerepet tölt be térsége számára, azaz a környező településeken élők is jelentős mértékben Mátészalkán vesznek igénybe szolgáltatásokat, különösen a kiegészítő jellegűekre vonatkozóan. Ezek alapján a térség gazdaságának fejlődése Mátészalkára kiemelten hathat, míg más oldalról Mátészalka üzleti környezetben betöltött szerepe megkérdőjelezhetetlen. A térség egészének fejlődése szempontjából mindenképpen szükséges a Mátészalkán elérhető szolgáltatások bővítése és minőségi fejlesztése annak érdekében, hogy minél hatékonyabban szolgálhassa ki a gazdasági élet szereplőit. Emellett szükséges a város, mint funkcionális szolgáltató központ elérhetőségének javítása, a térség többi településéről a megközelítés lerövidítése.

Együttműködés az önkormányzat és a vállalatok között

Mátészalka Város Önkormányzata az elmúlt időszakban igyekezett a település vállalkozásait helyi értéként kezelni, hiszen a tervezett fejlesztések megvalósításához elengedetlenül szükséges az iparüzési adóbevétel. Alapvető fontosságú, hogy a városban megtelepedett cégek komfortérzetét javítsák, meghallgassák a véleményüket, elismerjék őket helyi szinten is. A település vezetése a Mátészalka Város Kiváló Vállalkozása díjakat éppen ezért egy különleges vállalkozói vacsora keretében adja át, ahol lehetőség nyílik az eszmecsere, a közös elképzelések megvalósítására. Az éves fix találkozási alkalmakat tovább növelve minden nyáron megrendezésre kerül a vállalkozói reggeli, és a térség meghatározó gazdasági szereplői legalább féléves rendszerességgel vannak tájékoztatva a város fejlesztéseiről, terveiről.

Erre a kezdeményezésre alakultak ki olyan, nem formalizált együttműködések, amelyek Mátészalka Város közösségi életéhez számottevően hozzájárultak. A helyi vállalkozások kezdeményezésével, hozzájárulásával számos program valósult meg, közös gondolkodás eredményeként jött létre a Mátészalka Triatlon, ennek része a Fitt Fut Szalka, a Rózsaszín séta a mellrák ellen, faültetési akciók, vagy éppen a nyitott gyárak gyárlátogatási alkalom megszervezése, de például K1 gála is került megszervezésre vállalkozói kezdeményezésre. Különleges érték, hogy nem csupán a városvezetés tartja fontosnak ezt az együttműködést, de a cégek képviselői is szívesen és bátran keresik az önkormányzatot ötleteikkel, javaslataikkal.

II.3.3. Mátészalkai Tudományos és Technológiai Park

Mátészalka a térség meghatározó gazdasági központja, jelentős foglalkoztatási lehetőséget nyújt a térség lakossága számára. Ezen potenciál keretében kiemelt jelentősége van a térségben

működő vállalkozásoknak, mind a nagyvállalatok, mind pedig a kis- és középvállalkozások (KKV-szektor) tekintetében. A térség vállalkozói oldalának erősítése nemcsak a lakosság életszínvonalának fokozásához, hanem a foglalkoztatás növeléséhez is hozzájárul. Komoly szerepe van ezért a vállalkozások támogatásának, mely az önkormányzati szféra oldaláról a termelési és szolgáltató környezet feltételeinek biztosítását jelenti.

A térség az optikai termékek gyártásában évtizedekre visszanyúló hagyományokkal rendelkezik, amin több vállalkozás is felépült. Az ágazatban több kisebb, hazai vállalkozás is működik, biztosítva az újítások gyors elterjedését, valamint az egymás termékeivel való szinergiákat. A megfelelő infrastruktúrával ellátott ipari park felszereltsége, valamint az egymás mellé települő vállalkozások közti szinergiák kialakulása vonzó hatást fejt ki más befektetői körökre is.

Az ipari park Mátészalka önkormányzata kezelésében működik alapításától kezdve. Az ipari park területe 78,5 hektár nagyságú. Az ipari park 1998 óta rendelkezik a gazdasági minisztérium által megítélt „ipari park” címmel, mely egyben minőségi jelző is, utalva az elérhető infrastruktúra és szolgáltatások magas minőségére egyaránt.

További fejlesztésként 2006-ban valósult meg az Inkubátorház és Képzési Központ projekt, mely – elnevezésének megfelelően – leginkább a kezdő fázisban lévő, illetve növekedési pályájuk elején tartó vállalkozások számára biztosítanak kedvező működési környezetet a vállalkozások működésének első öt évében. Befektetője az Szatmár Gazdaságfejlesztési Alapítvány. Tevékenységük során jelentős kedvezményeket nyújtanak a betelepülő kezdővállalkozásoknak, illetve a biztosított szolgáltatásokon keresztül segítik elő a fejlődést, többek között a napi (rutinszerű) ügyviteli feladatok megoldásában való közreműködéssel. Az inkubátorház ezenkívül rendszeresen szervez továbbképzéseket, gyakorlati és oktatási célú tanfolyamokat, szorosan együttműködve és építve az ipari park környékén működő vállalatokkal, szem előtt tartva a foglalkoztatás bővítésén túl az esetleges beszállítói kapcsolatok kiépítését.

Az ipari parki cím megszerzését követő huszadik évben, 2018-ban Mátészalka Város Önkormányzata, - a városi ipari parkban telephellyel rendelkező vállalkozásokkal együttműködve, - sikeres pályázatot nyújtott be az ipari parkok magasabb szintjét jelentő **Tudományos és Technológiai Park** cím megszerzésére.

A Tudományos és Technológiai Park elsődleges funkciója, hogy Magyarország ipari és technológiai központjaiban vállalati innovációs tevékenység számára megvalósítási környezetet teremtsen. A TTP-be betelepült vállalatok a park által biztosított fejlett környezetben tudják a saját fejlesztéseiket megvalósítani, alap kutatás, ipari kutatás, technológiai fejlesztés, valamint gyártmány- és termékfejlesztés keretében. A közös fejlesztések eredményeit a TTP rendszer résztvevői (önkormányzat – vállalat – egyetem) együtt hasznosítják, ezáltal növelve versenyképességüket. A TTP lehetőséget teremt új típusú együttműködések kialakítására, az érték lánc lefedése mellett a beszállítói láncok létrehozása

hatékonyan megvalósítható. Mátészalka számára a több lábon álló gazdasági szerkezet megteremtésének a TTP az ideális fejlesztési eszköze.

Mátészalka és térsége gazdaságának fejlesztéséhez, továbbá a belső erőforrásokra épülő, gazdaságélénkítő és foglalkoztatásösztönző térségi és helyi gazdaságfejlesztéshez szükséges helyi feltételek biztosítása, illetve a térségben a helyi gazdaságfejlesztéshez szükséges önkormányzati üzleti infrastrukturális háttér és szolgáltatások további fejlesztésének támogatása érdekében alapinfrastruktúra fejlesztés (Park utca, Oberkochen utca), valamint Technológiai Inkubátorház kialakítása kerül megvalósításra a továbbiakban.

A Mátészalkán működő vállalkozások zöme saját telephelyén működik, különösen igaz ez a nagyvállalatokra. Az ipari park a beruházások, betelepülés növekedését leginkább a szolgáltatások minőségi és mennyiségi fejlesztésével, valamint a kapcsolatok, konkrét szinergiákat eredményező együttműködések kialakításával érheti el. Ezentúl területének bővítése is prioritást kell, hogy élvezzen.

II.3.4. Mátészalka termálkincse

Az uszoda és strandfürdő Mátészalka határán fekszik. Kellemes időtöltést biztosít, tanmedencével (6X12,5m; 0,8-1,2m vízmélységű), egy 25 méteres, 1,8 m vízmélységű, 5 pályás úszómedencével, termálmedencével (össz. vízfelület 90 m²) várja a látogatókat. A fedett medencéken felül két szauna, egy jakuzzi és egy gőzkabin szolgálja a vendégek kényelmét. Minden feltétel adott, hogy a tanév indulásával az általános iskolák órarend szerint megkezdhesék az úszás oktatását. Természetesen mód nyílik a többi korosztály számára is – az igények és a lehetőségek függvényében – szervezett keretek között az úszásoktatás igénybevételére.

2015-ben újranyílt a városi strandfürdő, melynek keretében hideg vizes úszómedence, gyermek medence, 2016-ban pedig egy további szabadtéri gyógyvizes termál medence, valamint egy újabb gyermek medencét is bővítette a szolgáltatások körét.

Egyéb szolgáltatások: Aktív wellness programok: aquafitness, vízi torna, aquaspinning)

- Passzív wellness lehetőségek (szauna, jakuzzi)
- Vízi gyógytorna
- Animációs programok
- Babaúszás
- Állapotfelmérés

Az úszómedencét mérete alkalmassá teszi akár versenyek rendezésére is. A medence 25 méteres, ötpályás, megfelel a nemzetközi szabvány előírásainak. Az uszoda szellőztetett, a legkorszerűbb világítási és egyéb gépészeti rendszer, technológia biztosítja a kellemes hőmérsékleti és fényviszonyokat. A termálvíz hője hőcserélőkön keresztül hasznosításra kerül a fűtési rendszerben.

A mátészalkai uszoda 950 m mélyről jövő, 58 °C-os (a termálmedencében 32 °C-os), nátrium-hidrogénkarbonátokban gazdag vizét az Országos Tisztifőorvosi Hivatal országos Gyógyhelyi és Gyógyfürdőügyi Főigazgatóság 66/Gyf-2006. számú határozata „**Szatmár Kincse**” néven gyógyvízzé nyilvánította. Ásványianyag tartalma literenként 1228 mg/L. Mátészalka B-98 OKK számkút vizével lefolytatott orvosi vizsgálatokat utánkötéses módszerrel végezték el. A fürdőkezelésekkel elért pozitív eredmények a mátészalkai termásvíz terápiás hatékonyságát igazolják. Kiválóan alkalmas fürdőkúrákra, mely elsősorban mozgásszervi betegségek kezelésében alkalmazható. Mind a gerinc, mind a környéki ízületek degeneratív (kopásos) eltérések (pl.térdízület, csípőízület) kezelésében hatékonyak bizonyul. Orvosi vizsgálatok bizonyították a víz gyógyhatását gyulladásszerű és degeneratív mozgásszervi megbetegedések esetén. A strand vize bizonyítottan jó hatású a mozgásszervi megbetegedéseknél.

A kiváló gyógyító víz azonban kevés a turisták idevonzásához. Nagy szükség lenne egy minőségi szálláshely megépítésére, amely wellness szolgáltatásaival, egyedi, különleges termékeivel vonzóbbá tehetné a gyógyfürdőt.

II.3.5. Turizmus-vendéglátás

A vendéglátóhelyek száma 2009-ig 130 férőhely körül mozgott, majd 2010-ben jelentős visszaesés következett be, s azóta sem érte el a 100 férőhelyet. Jelenleg 1 db magán szálláshely üzemel 6 férőhellyel és 6 db panzió 79 férőhellyel. A számok változásában több esetben a módszertani változások is közrejátszottak, ezáltal az egyes kategóriák a korábbi kategóriákkal nem feleltethetőek meg. A cukrászdák száma stabil, az éttermek és egyéb étkezőhelyek az utóbbi időszakban növekedésnek indultak.

A kereskedelmi szálláshelyeken regisztrált vendégek számának alakulása erősen hullámzó, 2005 és 2012 között 70%-al nőtt. A 2005-ben megjelent 3108 vendég 2007-re 2912-re csökkent, majd növekedésnek indulva 2011-ben 6314 főben manifesztálódott, 2012-ben azonban 5275 főnél állt meg. A vendégéjszakák alakulása a növekedést követte, annak hektikus voltát azonban kiküszöbölte a piac, azaz csökkenő látogatószám mellett is folyamatos növekedést biztosított. Ennek eredményeképpen 2005 (3668 éjszaka) és 2012 (8890 éjszaka) között két és félszeresére emelkedett a vendégéjszakák száma.

A külföldi vendégek száma 3,7-szeresére nőtt (2005: 260 fő, 2012: 963 fő), míg az általuk eltöltött éjszakák száma 302-ről 2413-ra ugrott (7,99-szeres növekmény). 2008-ban az előző évihez képest közel kétszer annyi, míg a következő évben (2009) szintén feleannyi éjszakát töltöttek el a külföldiek, így a megugrás minden bizonnyal valamilyen kulturális esemény hatására alakulhatott.

II.3.6. Helyi piacok

A 2011. évi CLXXXIX. törvényben meghatározott önkormányzati alapfeladatok között szerepel a következő is:

„14. a kistermelők, őstermelők számára – jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;”

Ezen feladathoz kapcsolódóan Mátészalka 2 piaci létesítménnyel is rendelkezik, hétköznapi nevükön: Nagypiac és Kispiac.

A Nagypiac a Meggyesi úton található, melynek léte a korábbi KGST piacokhoz nyúlik vissza, ez alakult át a mai területté. Mátészalka Város Önkormányzata korábban a piac üzemeltetését külső szolgáltatók bevonásával biztosította, akik a szűken vett üzemeltetési feladatokon túl fejlesztéseket nem tudtak megvalósítani.

A terület az elmúlt évekre méltatlan állapotokat mutatott, így önkormányzatunk pályázati forrás elnyerését követően átfogó rekonstrukciót hajtott végre és visszavette a Nagypiac üzemeltetését. A közeljövőben megnyíló létesítményt városunk saját cégével a Szalka-Víz Kft-vel kívánja üzemeltetni. A korábbi rendezetlen állapotok rendezésre kerültek, és a beruházás révén egységes arculat került kialakításra a Nagypiacra, ami az alábbi létesítményekkel rendelkezik:

- 8 illetve osztással kialakítható 9 üzlethelyiség
- melegedő és teakonyha
- iroda
- gombavizsgáló
- vizesblokk
- hűtőkamra
- takarítószertár
- 817 m² fedett elárúsító tér és 359 m² fedett baromfipiac
- kapcsolódó utak és kiszolgáló parkolók.

A beruházással tehát egyrészt XXI. századi körülményeket tudunk biztosítani a piacon tevékenykedőknek és vásárlóknak, továbbá fedett területen és üzlethelyiségekben tudnak árusítani.

A Kispiac, vagy Belvárosi piac jelenleg átalakítás alatt van, mivel az Iskola köz felőli részén kerülnek kialakításra a köztéri parkolók, így a piacterület az eredeti elképzeléseknek megfelelően a két meglévő üzletsor közötti részre kerül. A piac jellege szerint zöldség-gyümölcs piac, azonban az elmúlt időszakban a beruházások kapcsán többféle termékskála is megjelent.

Önkormányzatunk pályázatot nyújtott be Kispiac befedésére, illetve a terület további fejlesztésére, együttműködve a piacon boltokkal rendelkező üzlettulajdonosokkal. A beruházás megvalósítását követően a Kispiac is elnyerné az eredetileg több évtizede megálmodott formáját. Üzemeltetését jelenlegi formájában is már a Szalka-Víz Kft látja el.

III. Célok, intézkedések

III.1. Mátészalka hosszú távú jövőképe, átfogó és tematikus célrendszere

III.1.1. JÖVŐKÉP:

Mátészalka térségi kereskedelmi és gazdasági centrum szerepe tovább erősödik, fenntartható, térségi szerepét erősítő közszolgáltatásainak és vonzó városi környezetének további fejlesztéseivel.

A jövőképhez tartozó célstruktúrát az alábbi ábra szemlélteti.

Mátészalka térségi kereskedelmi és gazdasági centrum szerepe tovább erősödik, fenntartható, térségi szerepét erősítő közszolgáltatásainak és vonzó városi környezetének további fejlesztéseivel.

Átfogó fejlesztési célként rögzíthető, a vonzó és versenyképes térségi központ további fejlesztése a gazdaság, az idegenforgalom, az oktatás, a közszolgáltatások, a közigazgatás és az egészségügy területén, az itt élők életminőségének javítása érdekében.

Vállalkozásbarát Mátészalka

A város adottságaira építő megyei gazdasági centrum szerep erősítése, valamint a vállalkozóbarát gazdasági környezet fejlesztése.

Szolgáltató Mátészalka

A központi szerep megerősítése a járásban és a Szatmári térségben a közigazgatás, a nevelés-oktatás, az egészségügy, a gyermekjóléti-szociális ellátás a kultúra területén.

Fenntartható és lokálpatrióta Mátészalka

Az épített és a természeti környezet folyamatos, fenntartható megújításán valamint a közösségi kohézió erősítésén alapuló, vonzó és szolidáris európai város szerep erősítése.

III.1.2. Átfogó fejlesztési cél

Átfogó fejlesztési célként rögzíthető, a vonzó és versenyképes térségi központ további fejlesztése a gazdaság, az idegenforgalom, az oktatás, a közszolgáltatások, a közigazgatás és az egészségügy területén, az itt élők életminőségének javítása érdekében.

Ez magában foglalja a következő eredményeket:

- A város kereskedelmi és gazdasági központ jellegének további erősödése, melyhez rendelkezik a megfelelő közlekedés-földrajzi alapfeltételekkel.

- A városban jelen lévő optomechatronikai profillal rendelkező vállalatokra, a helyi gyakorlatra és a szakképzett munkaerőre alapozva a szakterületi központi jelleg további erősödése, amely kedvez a további innovációs folyamatoknak, a Mátészalkai Tudományos és Technológiai Park keretein belül.
- A város a kedvező földrajzi fekvését és rendelkezésre álló gyógyvizét támogatva, népszerű egészségügyi desztinációvá válik.
- Esztétikus városközpont kialakítása, a megvalósított fejlesztések továbbgondolásával.
- A város közlekedési rendszerének felülvizsgálatán alapuló, integrált közlekedés-fejlesztés szemléletű városi közlekedési rendszer kialakítása.

A fenti célkitűzéseket a város közép - hosszú távon, egymásra épülő folyamatos fejlesztési tevékenységgel tervezi elérni.

Ezen átfogó célkitűzés további tematikus célokra tagolható, az alábbiak szerint:

III.1.3. Tematikus célok:

Mátészalka városa az alábbi tematikus célokat emelte ki a következő fejlesztési időtávra. Ezek mindegyike a már fent említett átfogó célt szolgálja, ugyanakkor további városrészi területi célok, projekt-csoportok, konkrét projektek fogalmazhatóak meg, amelyek részletesebb megalapozása és kifejtése jelen gazdasági programon túlmutatóan, a hatályos integrált településfejlesztési stratégia felülvizsgálatában mutathatóak be.

III.1.3.1. Vállalkozásbarát Mátészalka

Mátészalkán lehetőség mutatkozik a város kereskedelmi – gazdasági szerepének erősítésére, hiszen ezt földrajzi fekvése és jelenlegi központi szerepe is lehetővé teszi. Mátészalka jövője és fejlődése szempontjából kiemelten fontos, hogy a közigazgatási központi szerepére építő fejlett helyi gazdasággal rendelkezzen, amely nagyszámú, minőségi munkahelyen keresztül magasabb jövedelmi szintet biztosít az itt élőknek. A foglalkoztatás előmozdításának egyik fontos eleme az aktivitási ráta növelése, másik fontos eleme a munkahelyek számának emelése. Elsődlegesen azonban a beruházás élénkítés tekinthető kiemelt fontosságúnak.

A gazdaság versenyképességének növeléséhez a már itt működő iparágak további erősítésére van szükség, mint például a magasabb hozzáadott értéket adó termékek fejlesztésére. Ezt elősegítendő Mátészalka Város Önkormányzata, - a városi ipari parkban telephellyel rendelkező vállalkozásokkal együttműködve, - sikeres pályázatot nyújtott be a 2018. évben az ipari parkok magasabb szintjét jelentő Tudományos és Technológiai Park cím megszerzésére.

A **Tudományos és Technológiai Park** egy további lehetőségként mutatkozik az optomechatronikai profillal működő cégek optikai innovációt segítő, illetve a szintén jelenlévő más irányultságú gazdasági társaságok K+F tevékenységeinek mind jobb kibontakoztatására.

Kiemelten fontos a további munkahelyek teremtése céljából és a rendelkezésre álló ipari fejlesztésre alkalmas területek kihasználása érdekében beruházások idevonása, ennek feltételeinek javítása, mint például a vállalkozások fejlesztését segítő hatékony városi intézményrendszer továbbfejlesztése. A helyi vállalati, üzleti infrastruktúra további fejlesztését megcélzandó a 2020. évben megépítésre kerül a **Szatmári Inkubátorház**, amely segítséget biztosít a Tudományos és Technológiai Parkba betelepülő vállalkozások munkakezdési feltételeinek megteremtéséhez, valamint megépítésre kerülnek a **Park és Oberkochen utcák**, amelyek által feltárássra kerülnek a még meglévő szabad, kiejánlható vállalkozási területek. Az elmúlt években térségi szinten működtetett ún. **foglalkoztatási paktumok** nyújtottak támogatásokat az induló vagy már működő vállalkozások munkaerőigényeihez kapcsolódó kiadások részbeni fedezésére.

Erősíteni kell a helyi vállalkozásokat, ennek érdekében tovább kell ösztönözni a helyi termékek és szolgáltatások fogyasztását, amelyet elősegíthet például az európai uniós pályázatból a Meggyesi úton megépült **városi nagypiac** újrainyítása is, illetve a **belvárosi piac** folyamatos fejlesztése.

A város fejlődésének egyik fontos tényezője a városi közlekedés fenntartható fejlesztése is, a környezetbarát mobilitás feltételeinek megteremtése, például a már meglévő **elektromos töltőállomások** számának növelése. Fontos szempont a lakosok munkába való eljutása (vidékről és városon belülről egyaránt), a foglalkoztatók megközelíthetősége. Az elmúlt években kiépültek a Mátészalkát a környező településekkel összekötő **külterületi kerékpárutak** (Járm, Kocsord, Nyírcsaholy, Nyírmeggyes), amelyeket igazi hálózatba a 49-es út mentén a 2020-as évben megépíteni tervezett **belterületi kerékpárút**-szakasz foglal majd.

Fontos továbbá a fenntartható közösségi közlekedés beindítása a városban ezzel és a turisztikai igényekkel összhangban, a kerékpáros és a gyalogos közlekedés feltételeinek fejlesztése, a munkarendhez igazodó közlekedésszervezés. Fontos, hogy a közlekedési hálózat fejlesztése a fenntartható mobilitást szolgálja. A Magyar Közút Nonprofit Zrt-vel konzorciumban beadott pályázat nyertessége esetén, 2020-21-ben megépülhet a város első **körforgalma**, amelyhez kapcsolódóan felújítást nyerne a vasútállomáshoz vezető **Seregély utca és a Zöldfa utca** egy része, illetve a teljes útszakasz kétoldali kerékpársávval egészülhet ki.

A közlekedésből és a térségi potenciálból adódó előnyökre építve a kereskedelem, a raktározás-tárolás, a logisztika további erősödése a város érdeke és lehetősége. A kereskedelem, a raktározás-szállítmányozás a tovább javuló közlekedési adottságok és az elérhetőség fejlődése révén az új közlekedési hálózatok, illetve a csomópontok mellett lehetséges. Kiemelt jelentősége van ezen szempontból az **M49-es autóút** megépülésének, amely a tranzitforgalom nagy részének elterelésével, nagymértékben fogja csökkenteni Mátészalka város környezeti terhelését, egyúttal tovább javítja a település elérhetőségét.

E célhoz sorolható még a helyi turizmus fejlesztése, mely a meglévő fürdő fejlesztésével, az épülő **jóléti tó és rekreációs környezetének** kialakításával, valamint a város történelmi főutcájának, a Kossuth utcának a turisztikai szempontú megújításával, - a **forgalomcsillapított és megújított, fényattrakciót bemutató utcakep, a Fény – és Technikatörténelmi Múzeum,**

a **Film – és Színháztörténeti Múzeum, a kéttermes miniplex mozi** megépítésével, - a városban lehetséges, míg a falusi turizmus infrastrukturális támogatása szintén a városban oldható meg, miközben hatását a térségre is kifejti.

III.1.3.2. Szolgáltató Mátészalka

A cél elsősorban a város, mint térségi központ szerepének megerősítését tartalmazza. Így szükségszerű az önkormányzati funkciók folyamatos újragondolása és a közszolgáltatások modernizálása. A városban élők életminőségének fontos alapfeltétele a megfelelő színvonalú közszolgáltatások elérhetősége, mely részben Mátészalka járásközponti szerepéhez kapcsolódik. A városban a szükséges infrastruktúra kiépült, illetve folyamatosan történnek a szükséges rekonstrukciók, minőségi javítások, valamint energetikai szempontú fejlesztések.

Az előző ciklusban megújult a **Móricz Zsigmond Görögkatolikus Kéttannyelvű Általános Iskola, a Szatmár Alapfokú Művészeti Iskola, a Négy Évszak Óvoda** központi óvodája és a kertvárosi tagóvodája, a **Szatmári Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézmények** központi épülete és a fogyatékosok nappali otthonának épülete, a **Hősök Emlékiskolája**.

Megújult továbbá a **Széchenyi István Katolikus és Német Nemzetiségi Általános Iskola** épületegyüttese, amely egyidejűleg tornateremmel és egy óvodai intézménnyel is bővült, valamint folyamatban van a **Kálvin János Református Általános Iskola** épületének felújítása is, amely szintén egy tornateremmel és tantermekkel bővül. Energetikai szempontú fejlesztésen esett át a **Baross László Mezőgazdasági Szakgimnázium, Szakközépiskola és Kollégium** főépülete, valamint **Mátészalkai Szakképzési Centrum Gépészeti Szakgimnáziuma és Kollégiuma** kollégium épülete.

Mindezt kiegészítheti a TOP pályázat keretében benyújtott pályázatunk sikeressége esetén, az északi városrészen, várhatólag 2021-ben megépülő **6 csoportos bölcsőde** megépítése.

A Kazinczy közben megépült a **Mátészalkai Járási Hivatal** új épülete, amely a minőségi ügyfélkiszolgáláson túl lehetővé teszi a kormányhivataltól visszakapott Kossuth utcai ingatlan további városfejlesztési céloknak megfelelő hasznosítását.

A hangsúlyt a szolgáltatások színvonalának további javítására szükséges helyezni. A korszerű egészségügyi alap- és szakellátás biztosítása mellett, - melyhez kapcsolódóan az elmúlt ciklusban átadásra került az **SZSZBMK Mátészalkai Kórház** csaknem 2 milliárd forint értékű fejlesztése, - kiemelt szerepet kell kapnia a prevenciónak és az egészségmegőrző programoknak. Ennek jegyében működik az SZSZBMK Mátészalkai Kórház keretében az **Egészségfejlesztési Iroda**, amelynek célja a szív-érrendszeri, daganatos megbetegedések prevenciójának támogatása, az egészséget meghatározó életmód, illetve az egészségmagatartást befolyásoló szokások, attitűdök javítása.

Fontos feladat egy fejlett gyermek - és idősgondozási, ápolási rendszer fenntartása és fejlesztése, elsősorban a rászorulóknak szükségleteire reagálva. Ehhez nyújt segítséget a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által fenntartott **gyermekotthon** kitagolási-fejlesztési folyamata, vagy az **integrált térségi gyermekprogramok**-pályázat négy és fél éves

programsorozatának megvalósítása. A demográfiai tendenciákhoz igazodva kiemelt figyelmet szükséges fordítani az időseket ellátó intézmények fejlesztésére, amelyek egyik pilot projektjeként valósulhat meg városunkban egy **térségi szakápolási központ** az elkövetkező években.

A magas színvonalú alap és középfokú oktatás-nevelés biztosítása nem csupán társadalmi, hanem gazdasági szempontból is kiemelkedő fontosságú. A versenyképes oktatási háttér biztosítása érdekében fontos a gazdaság igényeihez gyorsan és rugalmasan alkalmazkodni képes szakképzési rendszer folyamatos megújítása.

A városban élők életminőségét nagyban befolyásolja az elérhető kulturális és szabadidős szolgáltatások mennyisége és minősége. Ehhez kapcsolódóan kiemelt fontosságú a szabadidő eltöltését segítő infrastruktúra, különösen a játszóterek, rekreációs terek, sportlétesítmények kiépítése, fejlesztése, amely a lakosság egészségi állapotának javításában is fontos szerepet tölthet be. A Kubinyi Ágoston Program keretében sikerült fejlesztési forrásokat találni a **Szatmári Múzeum** kiállítási tematikájának megújításához, a keleti városrészen újabb **műfüves sportpálya** épült, és hamarosan az északi városrészen is megvalósul egy közterületi, a szabadidő minőségi eltöltését biztosító **sportpark** fejlesztés.

III.1.3.3. Fenntartható és Lokálpatrióta Mátészalka

Nagyon fontos cél egy élhető, esztétikus városi környezet folyamatos kialakítása. A vonzó városi élet fontos elemét képezi a városkép: a közterek, középületek állapota. A vonzó településkép erősítése érdekében szükséges a zöldterületek megóvása, további fejlesztése. A közterület rendezés, az utak állapotának javítása, közösségi terek, sétálóutcák kialakítása, valamint a forgalom szervezés újragondolása. Legalapvetőbb problémának az utóbbi tűnik, hiszen a várostestet átszelő nagy forgalmú utak közvetlenül a belvárosban éreztetik leginkább hátrányos hatásait, főként zaj és légszennyezés formájában, de az utak folyamatos leterheltsége következtében bekövetkező minőségromlás folyamatos elhárítása is jelentős terheket ró a városra. Az említett utak városon kívülre helyezése egyértelmű fontosságú.

A városkép-rehabilitáció legfőbb célpontja a városközpont. Ennek részeként az elmúlt években megújult a **Szentpétery Zsigmond Művelődési Központ és Színház** épületegyüttese, a **Kölcsey tér** és a tér körül elhelyezkedő, **Mátészalkai Járási Hivatal** központi épülete, valamint a már említett fejlesztésként a Szatmár Alapfokú Művészeti Iskola, a fogyatékosok nappali otthonának épülete, és a Hősök Emlékiskolája. Mindezek az épület megújítások egy egységes arculati koncepció mentén, a városi főépítész szakmai felügyeletével valósultak meg.

A városközpont rehabilitáció folytatásaként európai uniós forrásból a 2020-as évben megújul a **Szalkai László tér**, valamint a tér Kazinczy utcai oldalán megépül a Makovecz Imre-életmű befejezése részeként a **Képes Kávéház** épülete továbbgondolva a Kölcsey téri fejlesztéseket. További szerves folytatását kell képeznie ugyanakkor mindezeknek, a **Mátészalkai Polgármesteri Hivatal** épületének és a **Hősök terének** az újragondolása.

A városkép-rehabilitáció része a már említett **Kossuth utcai** integrált, turisztikai szempontú fejlesztés is a történeti értékű épületek és közterület jelentős részének felújításával.

Fontos feladat ugyanakkor a derogálódott területek megújítása, a szegregációval veszélyeztetett településrészek épületállományának és közterületeinek megújítása. A társadalom egyes rétegeinek leszakadása leromlással fenyegetett területeket hozott létre a városban, így ezen városrészek, szegregátumok felzárkóztatása szükséges. E probléma megoldása érdekében komplex, integrált (foglalkoztatási, lakhatási, szociális) beavatkozások megvalósítására van a továbbiakban is szükség. Európai uniós forrásból újjáépült a város 1. számú szegregátumában lévő **közösségi ház, szolgálati lakással** kiegészülve, valamint rekonstrukción esett át három szegregátumbeli **szociális bérlakás** is. A lakók vállalták a pályázatban történő egyébirányú közreműködést is, segítve élethelyzetük közös erővel történő jobbá tételét.

Egy város fejlődése nagymértékben függ annak társadalmától, a társadalom szolidaritásától, az aktív helyi közösségek jelenlététől. Mátészalkán építeni kell és tovább kell erősíteni az alulról jövő közösségi és önkéntes kezdeményezéseket. Ehhez nyújthat segítséget a **Közösségvezérelt Helyi Fejlesztések (CLLD)** nyertes pályázata, melynek keretében a kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztésére és helyi közösségszervezésre nyílik lehetőség a városi helyi fejlesztési stratégiához kapcsolódva. Többek között ezen pályázati rendszer keretében nyílik lehetőség a városi könyvtárnak helyet adó **Csizmadia-palota** felújítására is.

A fenntartható városi élet fontos elemét képezik a megfelelő lakhatási feltételek és közművek rendelkezésre állása is. Az utak állapota mellett a csapadékvíz-hálózat folyamatos rekonstrukciójának is kiemelt figyelmet kell szentelni. Az elmúlt években és a 2020-as évben is jelentős nagyságrendű **csapadékvíz-hálózati fejlesztés** valósult meg és fog megvalósulni.

Az épített környezet fejlesztésekor továbbra is kiemelt szempont kell, hogy legyen az energiahatékonyság növelése, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint az épített örökség védelme, valamint a kihasználatlan épületek, telkek és barnamezős területek intenzívebb hasznosítása. Erősíteni kell Mátészalkán a megújuló energiák használatát a köz és magánszférában egyaránt. Ezt elősegítendő önkormányzatunk 2019-ben megalkotta a város **Fenntartható Energia és Klíma Akciótervét (SECAP)**, mely meghatározza az elkövetkező években ezen a területen teendő további lépéseket. Ezen túl fontos cél a város vízbázisának védelme is, melynek kapcsán a korábbiakban pályázati forrásból megújult a városi **ivóvízmű-telepünk**. Az energiahatékonyság irányába tett fontos lépésként a város **közvilágítás-hálózata** is megújult a közelmúltban, melynek eredményeképpen energiatakarékos led-es fényforrásokkal szereltük fel a közterületi villanyoszlopokat. Az előzetes megtakarítási számítások az elmúlt két év áramköltségeit figyelembe véve maximálisan teljesültek. Megépítésre került továbbá 3db, egyenként 0,5 MW teljesítményű **napelem-park** is a Magyar Villamos Művek Zrt. beruházásában. Európai uniós pályázatból a távhőrendszer fejlesztéseként **új geotermál kút** és vezetékhálózat épül meg városunkban.

A közfoglalkoztatási programnak is köszönhetően több mint **200 új parkolóhely** került kialakításra a városban, valamint valamennyi pályázati forrásból megvalósuló önkormányzati projektnél a lehetőségekhez mérten maximális mértékben biztosítjuk az új parkolóhelyek kialakítását (Pl.: városi nagypiac, belvárosi piac, mozi). Ezen felül önerőből valósította meg

önkormányzatunk a Kossuth utcai projekthez kapcsolódóan, az **Alkotmány út** belsőt érintő út - és parkoló fejlesztést, amelynek folytatásaként a 2020-as évben önkormányzatunk szintén önerőből kívánja megvalósítani a **Kossuth utcai belsőt** érintő út - és parkoló fejlesztést.

Szintén a közfoglalkoztatási program biztosított és biztosít folyamatosan lehetőséget a **járdaépítési program** megvalósítására. Az elmúlt ciklusban folyamatos volt a **játszóterek** megújítása is, valamint számos közterületi **térfigyelő kamera** került kihelyezésre, amelyek számának bővítése javasolt a későbbiekben is.

A város jövőjét meghatározza az adottságaira építő aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer működése is. A kapcsolatrendszernek fontos elemét képezik a testvérvárosi és partnervárosi együttműködések, illetve a hazai és határon átnyúló turisztikai együttműködések, kulturális programok, melyek hozzájárulnak a város nyitottságának, nemzetközi, interregionális kapcsolatainak szélesítéséhez. Ehhez meglévő intézményi alpinfrastruktúrájára és közösségi együttműködésére kell támaszkodni, különösen a fiatalok és idős generáció, valamint a kultúra és a sport területén. A kapcsolatrendszer erősítésének másik vetülete a város aktív hazai és nemzetközi marketingtevékenysége, mely épít a város meglévő turisztikai és kulturális potenciáljára. Fontos az egységes városmarketing rendszer kialakítása Mátészalkán a város marketingstratégiájának megfelelően.

III.2. Célhierarchia és intézkedések

III.2.1. Célhierarchia

Az alábbi ábrával szemléltetjük, hogy az előző fejezetben megfogalmazott tematikus célokhoz milyen fejlesztési irányokat tervezünk meghatározni.

III.2.1.1 Mátészalka, mint kereskedelmi és agrárcentrum

Mátészalka helyzetéből, méretéből, múltjából adódóan a térség, és így nem csak a szűkebb, azaz a járás, hanem több járást is érintő térségi központi szerepkört is betölt. Ezt is jelzi, hogy a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Operatív Programban, mint megyei „decentrum” szerepel. Ez a jelentősége mellett azt is jelzi, hogy önkormányzatunknak azon túl, hogy megfelelő befektetés-ösztönzési tevékenységet indít el, szolgáltatni is szükséges a helyi vállalkozások számára. Ezért fontos, hogy olyan együttműködési és információs rendszerek, szolgáltatások, terek kerüljenek kialakításra, amelyek a befektetésösztönzésen túl a térség helyi kisvállalkozásainak pozícióját is javítják.

III.2.1.2 Mátészalka az Optika városa

Meg kell határoznunk a gazdaságfejlesztési irányok azon körét, amelyeket a város meg tud valósítani. Mátészalka várossá fejlődésében tradicionálisan hangsúlyos szerepe volt az optikának, olyan ipari kapacitásai és potenciáljai alakultak ki a településnek, amelynek köszönhetően az iparfejlesztés az elkövetkező években is a városfejlesztés egyik sarokpontja. A városfejlesztési stratégiában két iparág fejlesztése élvez prioritást, az optika és az élelmiszeripar fejlesztése, vagyis továbbra is a meglévő adottságokra épülő iparfejlesztéssel célszerű számolni.

III.2.1.3. Mátészalka, ahol feltöltődsz

Egy település az ott élők számára lakóhely, munkahely és pihenőhely egyúttal. Ez utóbbi funkciót, ha képes betölteni a településre látogatók számára a XXI. századi elvárásoknak megfelelően, akkor a település jó eséllyel lesz a sikeres hosszútávon.

A nemzetközi turizmus előrejelzései szerint a jövőben új célcsoport, a seniorok válnak meghatározóvá, a főszezoni nyaralás ideje csökken, ezzel párhuzamosan a másod és harmad utazások száma nő; valamint a rövidebb utazások száma is dinamikusan emelkedik majd. További trendek a turizmusban:

- Egyre több turista kíván részt venni a szórakozásból, sportból és kalandokból, akar egyre többet tudni a meglátogatott terület történetéről, természeti és állatvilágáról.
- Egyre több turista törekszik egészségi állapotát megőrizni és javítani, nagy a fejlődés a gyógyüdülők-és fürdők terén.
- Számos turista évente többször, de rövidebb időre megy szabadságra. Ez lehetővé teszi több turisztikai desztináció kialakítását, s desztinációk számára pedig azt, hogy a turisták számára minden évszakban tudjanak szolgáltatásokat és programokat ajánlani.

Magyarország az egészségturizmus több területén is Európa egyik legnépszerűbb desztinációja. A turisták igényeihez Mátészalka turizmusfejlesztési elképzelései kiválóan illeszthetők.

A turizmusformákat csoportosíthatjuk motivációk és környezeti tényezők alapján. Mátészalka számára az elsősorban szóba jöhető formák a következők, a teljesség igénye nélkül: üdülőturizmus, gyógy-turizmus, sportturizmus, környezetbarát, „szelíd” turizmus, esetleg a gasztró-turizmus. A turizmus piacán a hazai települések már nem tudnak „úttörők” lenni, hiszen a közel azonos adottságokkal rendelkező települések a turisták általi elvárásoknak többé-

kevésbé megfelelnek. A turisztikai termékeket nézve, ma a mátészalkai turizmus szinte azonos a gyógyvízre épült szálláshely szolgáltatás kínálatával. Az egészségturizmus fejlesztését egyrészt a mátészalkai adottságok megléte, másrészt a piac igényei teszik lehetővé. Ehhez vannak meg a hagyományai, ezen a piacon a trendek alapján növekedés prognosztizálható. Mátészalka számára ezen a piacon a szoros követő stratégia lehet a célravezető, hiszen a legtöbb, szinte minden gyógy - és termálfürdővel rendelkező város nyújt egy minimális szolgáltatási színvonalat, amit mindenkinek nyújtani kell, ha a versenyben egyáltalán meg akar maradni. Ezt a szintet kell az egyedi kínálattal, kedvezőbb ár/érték arányt ígérve pozicionálni.

III.2.1.4. Mátészalka, a kultúra fellegvára

Mátészalka kulturális élete a hasonló nagyságú városok pozícióját tekintve kimagasló. Fontos tehát, hogy a városban a kulturális szolgáltatások minőségét megtartsuk, emeljük, színesítsük a kínálatot. Ez nem csak a városlakók szempontjából pozitív, hiszen a városnak jelentős hozzáadott értéket biztosít, hanem azért is, mert a pezsgő város mind a turizmus, mind a vállalatvezetők körében meghatározó paraméter. Fontos tehát, hogy erre is megfelelő gondot fordítsunk.

A saját intézményi struktúrákon felül törekednünk kell együttműködések kialakítására a városban tevékenykedő olyan szervezetekkel, közösségekkel, akik színesítik a palettát és ezáltal feladatterhet is vesznek le az önkormányzatról.

III.2.1.5. Mátészalka, ahol minden érted van

Mint szolgáltató önkormányzat, fontos, hogy a mindenkor rendelkezésre álló eszközeinkkel, intézményrendszerünkkel a városlakók igényeit kiszolgáljuk. Az önkormányzati rendszer az elmúlt időszakban a hatósági szerepkörből egyre inkább a szolgáltató szerepkör felé tolódik, ehhez pedig más hozzáállás, más mentalitás szükséges. Természetesen Mátészalka Város Önkormányzata korábban is törekedett arra, hogy ügyfélbarát legyen, azonban az ügyfelek igényei is folyamatosan változnak. Emiatt akár a hivatal, akár az intézmények, vagy az önkormányzati cégek szolgáltatásait is folyamatosan az igényekhez igazodva meg kell újítani. Ez jelenthet korszerűsítést, vagy elektronikus ügyintézés, de újfajta szolgáltatási formák, együttműködések létrehozását is. A cél alapján véve az, hogy a városlakók jól érezzék magukat és úgy gondolják, hogy a lehetőségekhez mérten az önkormányzat feladatkörében a segítségükre lehet.

III.2.1.6. Mátészalka, a megújuló, zöld város

Ezt a specifikus célt a globális célok inspirálták. Napjainkban ugyanis nehéz úgy tervezni bármit is, hogy ne gondoljunk arra: Unokáink is látni fogják. Ezért fontos, hogy minden, amit teszünk, alkotunk, az fenntartható legyen, és minél kevésbé terheljük a környezetet. Ez a célkitűzés is sokrétű, hiszen a fenntartható városfejlesztéshez szükséges az infrastruktúrák fenntartható tervezése, azaz az enegiahatékonyság, fontos a zöldítés, és a hulladékcsökkentés, valamint hozzá tartozik az is, amit nem csak maga az önkormányzat tesz, hanem maga a város lakossága, hiszen majdnem 17000 ember él itt, és arra is szükség van, hogy ők is környezettudatosabban éljék a mindennapjainkat. Ez a cél egyben horizontális cél is, azaz az

összes többi célon végigfut a hatása, hiszen a gazdaság- vagy közösségfejlesztés sem képzelhető el nem fenntartható formában.

III.2.1.7 Mátészalka, ahol otthon vagy

Ez a fejlesztési irányvonal a lokálpatriotizmusra irányul. Ebben mindennek benne kell lennie, amitől otthon érezzük magunkat, amitől szalkainak érezzük magunkat. Ez a célkitűzés azért fontos, hogy a város szoros egységet alkothasson, hogy összetartó legyen. Tudjuk és ismerjük a gyökereinket, és tudjuk, milyen értékeket képviselünk. Fontos ez az itthon maradottnak, mert büszkék lehetnek, és büszkének érezhetik magukat nálunk, és fontos azoknak is, akik más oknál fogva elhagyják a városunkat, mert a világ ezer pontján tudják majd elmondani büszkén, hogy honnan jöttek.

III.2.1.8. Fiatalok Mátészalkája

Minden város életében a legfontosabb a fiataljainak élete, jövője. Ez a célkitűzés rájuk irányul. A cél az, hogy a fiatalok számára vonzó település lehessünk. Sok mindent értünk ezalatt: a gyermekek igényeinek kiszolgálását, a fiatal korosztály lehetőségeinek biztosítását, de a fiatal letelepedő, hazavágyó családokat is, akik számára meg kell tudnunk adni a saját kereteink között mindent, hogy nálunk élhessenek. A cél tehát, hogy Mátészalka egy fiatal város legyen, amely képes a folyamatos megújulásra.

III.2.2. Intézkedések

Az alábbi táblázatban próbáltuk szemléltetni, hogy a következő 5 évben milyen intézkedések segítségével tudjuk elősegíteni az előző fejezetben megfogalmazott célok elérését.

Az intézkedések egy része több cél elérését is segítheti egyszerre, valamint ugyanazon intézkedéscsomag különböző szektorokban szintén több célhoz is kapcsolódhat. A struktúra tehát mindig többbretű és mozgatható, az alábbi csoportosítás egyfajta logika mentén történt.

Vállalkozásbarát Mátészalka		
Mátészalka, mint kereskedelmi és agrár-élelmiszercentrum	Mátészalka, az Optika városa	Mátészalka, ahol feltöltődsz
Egységes városmarketing		
Önkormányzati támogatáspolitikai eszközök fejlesztése		
Foglalkoztatási és képzési együttműködések, potenciális humán erőforrás szervezésének elősegítése		
Településrendezési eszközök megfelelő alkalmazása		
Integrált szemléletű közlekedésfejlesztés		
Beszállítói ipar és üzleti környezet fejlesztése		A gyógyvízre épülő gyógyászati és wellness szolgáltatások, illetve infrastruktúrájuk fejlesztése

	TTP menedzsment	Sportinfrastruktúra fejlesztése
K+F+I együttműködések kialakítása		Idegenforgalmi együttműködések kialakítása
		Közösségi, kulturális, turisztikai események

Szolgáltató Mátészalka	
Mátészalka, a kultúra fellegvára	Mátészalka, ahol minden érted van
Kulturális intézmények infrastrukturális fejlesztése és megújuló szolgáltatáspalettával való megtöltése	Közszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése
Együttműködés a kultúra területén működő NGO-kkal, közösségi kezdeményezések, aktivitások növelése, az infrastruktúrák nyitottá tétele	Parkolás, csapadékvíz, és hulladékkezelés infrastruktúra fejlesztése
Hagyományápolás, a szatmári hagyományokra épülő aktivitások növelése	Online ügyintézés körének szélesítése, szolgáltatások minőségjavítása
Többfunkciós, emberközelű kulturális intézmények, bekapcsolódás az informális oktatásba	Szolgáltatáshiányos területek csökkentése
	Együttműködés nem állami szervezetekkel és fenntartókkal különös tekintettel a szociális és egészségügyi szolgáltatásokra
	Közlekedési infrastruktúra fokozatos megújítása, akadálymentesítése
	Étkeztetés fejlesztése eszközparkbővítés, kiszállítási és elektronikus ügyintézés segítségével
	Létesítményüzemeltetés megszervezése
	TÁVHÓ korszerűsítése

Fenntartható és Lokálpatrióta Mátészalka

Mátészalka, a megújuló zöld város	Mátészalka, ahol otthon vagy	Fiatalok Mátészalkája
Közfoglalkoztatási programok	Helyi értéktár kialakítása	Szabadidős terek, létesítmények kialakítása
Energetikai korszerűsítési programok	Helytörténeti tanösvény, tematika és azok továbbadása, gondozása	Intézményi infrastruktúrák fejlesztése bölcsődei és óvodai szolgáltatások terén
Közterek megújítása, különös tekintettel a városközpontra	Helytörténeti gyűjtések, aktivitások, alkotások támogatása	Fiatalok aktívabb bevonása a város életébe: (közszolgáltatások, jövőtervezés véleményezése)
Natura 2000-es területek újra felfedezése, Kraszna-part és Parkerdő megújítása	Helyi termékek kialakítása, preferálása	Helyi fiatal tehetségek segítése
Környezetvédelmi akciók segítése		Intézményi infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése
Kerékpárút-hálózat fejlesztése		Fiatalok hazatelepüléséhez szükséges programcsomag kialakítása
Szemléletformáló programcsomag		Ösztöndíjrendszer

A fentiek alapján szeretnénk egy olyan intézkedéscsomagot összeállítani, ami az önkormányzat forrásaira támaszkodva a következő 5 évben alapot tud képezni arra, hogy a korábban felsorolt célrendszert megközelítsük. Természetesen az intézkedések egy része nagy forrásigényű, így önállóan az önkormányzat nem tudja végrehajtani, de közös erőfeszítéseket tud tenni annak érdekében, hogy megfelelő együttműködésekkel előmozdítsa azokat. A következő alfejezetekben ezekre az intézkedésekre térünk ki, amelyek természetesen részletesebb elemzést és előkészítést igényelnek, mielőtt végrehajthatóak lennének. Teljesítésük vélhetően túlmutat egy-egy önkormányzati ciklus teljesítőképességén, azonban szükséges az áttekintésük ahhoz, hogy egy-egy adott esetben a Képviselő-testület megalapozott döntéseket tudjon hozni.

III.2.2.1. Vállalkozásbarát Mátészalka intézkedései

- helyi piacfejlesztések (elsősorban mezőgazdasági termékek értékesítése céljából) illetve a lehetséges „árusok” felkészítése, illetve a „helyiek” preferálása, elsősorban a célcsoport körében arra vonatkozóan, hogy milyen feltételekkel, hogyan léphetnek piacra, mire figyeljenek az áruértékesítéskor, vagy őstermelői kiskereskedelem ismerete, udvariasság, kapcsolatépítés a vevővel. Emellett másik fontos tényező a vásárlói tudatosság növelése a térségben, hogy előnyként értékeljék, éljék meg a helyi termékek vásárlását a helyi eladóktól, termelőktől.

- humánerőforrás és beszállítók felkészítése, helyi kisvállalkozások versenyképességének növelése a multi beszállítóival szemben
- megfelelő információs struktúra, hálózat kialakítása hivatalon belül vagy kívül a potenciális befektetői megkeresésekre (adózási feltételek, vállalat alapítási feltételek, potenciális területek bemutatása, tanácsadás, akár tervezési, beruházási szolgáltatások közvetítése, pályázati lehetőségek ismertetése, stb.) valamint a vállalkozások lehetőségeire tekintettel
- kereskedelemfejlesztés a mezőgazdasági termékek körében, piac keresése
- TTP menedzsment kialakítása, amely az alábbiakhoz járul hozzá:

A növekedési célok:

- a befektetők számának növekedése - ez egyúttal munkahely szám növekedést is generál.
- a munkahelyek számának növekedése – ez nem csak új befektetőkkel lehetséges, hanem a már itt lévők újabb befektetésekre ösztönzésével.

Korábban az ipartelepítés tényezői elsősorban a nyersanyag lelőhelyekhez, a termelési tényezőkkel való rendelkezéshez kapcsolódtak, napjainkra inkább a jól képzett munkaerő megléte a legfontosabb tényező. Mátészalka ezért is tudott már korábban is ipari központtá válni, mert az optika háttérfeltételei, az akkori telepítési tényezők rendelkezésre álltak. Napjainkban a befektetők számára lényeges szempontok módosultak. A telephelyválasztásnál kibővültek az előnyt jelentő tényezők. A vállalkozások pénzben, időben és egyéb nem számszerűsíthető tényezőkben mérik a telephelyek előnyeit, amit a települések vagy térségek eltérő feltételekkel kínálnak.

Az üzleti élet szereplőinek elvárásai

Az előny megnevezése	Az előny lehetséges megjelenési formái
Pénzben mérhető előnyök	szakképzett és/vagy olcsó munkaerő, a kereslet nagysága az adott térségben, helyi adók mértéke, tőketényezők árai
Időben mérhető előnyök	hivatali ügyek intézésének rugalmassága partnerek elérésének gyorsasága,
A helyből fakadó előnyök	földrajzi távolság a fontos útvonalaktól és piaci csomópontoktól közlekedési lehetőségek, szállítási lehetőségek, úthálózat minősége, logisztikai adottságok,
Esztétikai előnyök	az alkalmazottak közérzetén keresztül fontos lehet.
Pszichikai előnyök	közbiztonság, magabiztos üzletvezetés a helyismeret és kiszámíthatóság miatt

A kiemelt fejlesztési irányok Mátészalkán az optika és élelmiszeripar meglévő vállalkozásainak megtartása és újak indítása. Az újabb vállalkozások Mátészalkára csábításában a fenti előnyöket kell hangsúlyozni. A vállalkozások csoportosíthatók a vállalkozás tulajdoni működési köre, a térségi kapcsolódása és nemzetgazdasági ágazathoz tartozás szerint. A város ipari hagyományai és a városban jelenleg működő tőke ágazati hovatartozása kijelöli az elsődlegesen fejlesztendő ágazatokat. A fenti célok teljesülése segítheti az itt élőknek, elsősorban a

pályakezdő fiatal lakosságnak a megtartását a településen. A lehetséges célcsoportokat a gazdasági célok elérésében a következő táblázat mutatja be:

A potenciális vállalkozói kör földrajzi hovatartozás szerint

Vállalkozások csoportjai	A város által kínált feltételek előnyei a vállalkozás számára	Előny/hátrány a város számára
Helyi vállalkozások KKV-k	Relatíve fejlett infrastruktúra, szabad térség a zöldmezős beruházásoknak, szabad irodahelyiségek, szabad munkaerő kapacitás, helyben és a 25 km körzetben, a város támogatja a helyi vállalkozásokat, nyugodt környezet, viszonylag jó életminőség, kulturált környezet.	Kötődik a térséghez, nem vonul ki profitszemponatok miatt. Ismeri a piacot, a helyi fogyasztói igényeket. <i>Gyakran csak önfoglalkoztatás, a helyi munkaerő piaci gondokat nem oldja meg.</i>
Régióbeli-megyei vállalkozások	Megközelíthetőség relatíve jó, a régióbeli EU-fejlesztési időszak közlekedésfejlesztést tervezett be, ez további közlekedésjavítást szolgál, relatíve fejlett infrastruktúra, közúti és vasúti közlekedés adott, a város ismert az ország távolabbi részein is. Mátészalka kiemelt fejlesztési terület a megyei területfejlesztési középtávú tervekben.	Hosszabb távra terveznek. Az élelmiszeripar ágazatban a vállalkozások a vidékfejlesztés kiemelt programjával támogatást élveznek. Van esély további élelmiszeripari ágazatokkal bővíteni a város iparát.
Nemzetközi vállalkozások	Már vannak a városban jól működő külföldi vállalkozások. Relatíve fejlett infrastruktúra, közúti és vasúti közlekedés adott. Mátészalka kiemelt fejlesztési terület a megyei területfejlesztési középtávú tervekben.	A foglalkoztatott létszám általában jelentősebb, mint a KKV-k esetében. Az optika és élelmiszeripar szoba jöhető ágazataiban a nemzetközi vállalkozások eredményesek.

- Az optikának több évtizedes hagyománya van Mátészalkán, nincs a világon még egy olyan település, ahol ennyiféle hasonló profilú világ cég egyszerre lenne jelen. A Magyar Optikai Művek 1976-ban Mátészalkán létesített gyárat, ami megalapozta a város gazdasági, ipari fejlődését. A rendszerváltás utáni sikeres privatizáció eredményeként olyan világcégek telepedtek le itt a jól képzett és olcsó munkaerő lehetőségét kihasználva, mint a Zeiss, Buchman, (jelenleg Hoya), Flabeg, Szatmár Optikai Kft, a Specsavers csoport tagja, és a vízóragyártás fellegvára a Diehl csoport tulajdonában lévő MOM Zrt. Mátészalka Ipari parkjának meghatározó vállalkozásai a legnagyobb foglalkoztatók a térségben. Folyamatos technológiai fejlesztés és foglalkoztatás-bővítés jellemzi tevékenységüket. A legfőbb célunk ezen a fejlesztési irányon belül, hogy

elősegítsük a meglévő optikai cégek fejlődését, új technológiák meghonosítását, megfelelően képzett humánerőforrást biztosítsunk, és elősegítsük a befektetésösztönzést mind az optikai, mind a társ- és beszállítóágazatokban, ehhez a meglévő infrastrukturális feltételeket is növelve.

- A város 2018-ban megszerezte a Mátészalkai Tudományos és Technológiai Ipari Park címet, amely a korábbihoz képest magasabb mércét állít az önkormányzat elé. Ez a parktípus ugyanis az alapinfrastruktúra mellett már a K+F+I bevonására is kísérletet tesz.
- A Mátészalkai gyógyvizünk kapcsán feladatunk az OEP finanszírozás kialakításához szükséges feltételek vizsgálata, lehetőség szerint megteremtése, befektetésösztönzés ezen a területen, valamint új üzleti modellek feltérképezése, amivel a nagy volumenű beruházás igény akár lépcsősen is finanszírozhatóvá válik.
- Mind a befektetésösztönzés, mind a turizmus kapcsán feladat lenne az egységes városmarketing kialakítása. Következésképpen folytatni szükséges a korábban megkezdett lépéseket egységes egészként kezelve, tekintettel arra, hogy más típusú marketingeszközökre van szükség a befektetésösztönzés és más a turizmusfejlesztési irányvonalban
- Az előző ciklusban elindultak a foglalkoztatási együttműködések, azonban a támogatás kapcsán előre meghatározott nyomvonalon haladva. Szüksége lenne olyan típusú foglalkoztatási együttműködésekre, amelyek rugalmasan reagálnak a térség gazdasági szereplőinek az igényeire.
- Szükséges a településrendezési eszközök tudatos és előrelátó tervezése annak érdekében, hogy a betelepülő, vagy fejlesztő vállalkozások ne korlátokkal szembesüljenek, hanem elősegítsük a fejlesztések rugalmas megvalósítását. Érdemes lenne a vállalkozások részére a szükséges nyilvánosságon túl az üzleti célokra preferált területek bemutatása, népszerűsítése.
- Szükséges megvizsgálni az önkormányzat támogatáspolitikai eszközeit, hogy adott esetben a város gazdasága szempontjából meghatározó célokra tud-e rugalmasan támogatást biztosítani és ha igen, milyen formában. Jelenleg a támogatási rendelet ad erre lehetőséget, amely a telekárakból biztosít kedvezményt.
- szükséges elkészíteni a város közlekedésfejlesztési koncepcióját a meglévő és tervezett országos, megyei fejlesztésekhez igazodva. A közlekedésfejlesztés ezen célkitűzésen túl természetesen a másik két célt is szolgálja.
- A Városi Strandfürdő és Uszoda területe alkalmas lehet egy potenciális szabadidős városrész kialakítására. Elnyert pályázatban itt valósulhat majd meg a jóléti tó, ami városképi szempontból is növeli majd Mátészalka ázsioját. A strand korábbi kemping részére még sokan őriznek emléket gyermekkorukból. Jelenleg egy civil szervezet jelezte, hogy szívesen vállalja az elhanyagolt terület kitakarítását és alakít ki edzőpályát a korábbi kemping területén, így ez a szegmens is alapvetően a sport szerelmeseinek kedveznek. Megkezdődtek az előkészületei egy Városi Sportcentrum kialakításának,

amely a 21.századi technikai vívmányoknak megfelelően lesz megtervezve, és amely reményeink szerint összhangba kerül a sportágfejlesztési stratégiánkkal mellyel a régiós térségi szerepünket kívánjuk erősíteni.

- Turisztikai együttműködések kialakítása révén tudjuk a leginkább fejleszteni térségünk idegenforgalmát. Ez történhet szervezett TDM formában, vagy lazább, kötetlenebb formában. A lényeg az, hogy egységes célrendszer és stratégia mentén haladjunk, és segítsünk abban, hogy a vállalkozói szféra is kapcsolódhasson ezekhez.
- A Fényes Napokon túl érdemes olyan helyi jellegzetességekkel felszerelt tematikus rendezvények kialakítása, amelyek ha önmagukban nem is turisztikai rendezvények, azonban egy turisztikai szezonban hozzájárulnak ahhoz, hogy a város pezsgő jelenléte vonzóbb legyen a turisták számára.

Az intézkedések halmazát és a célhoz való kapcsolódást szemlélteti az alábbi ábra:

III.2.2.2. Szolgáltató Mátészalka intézkedései

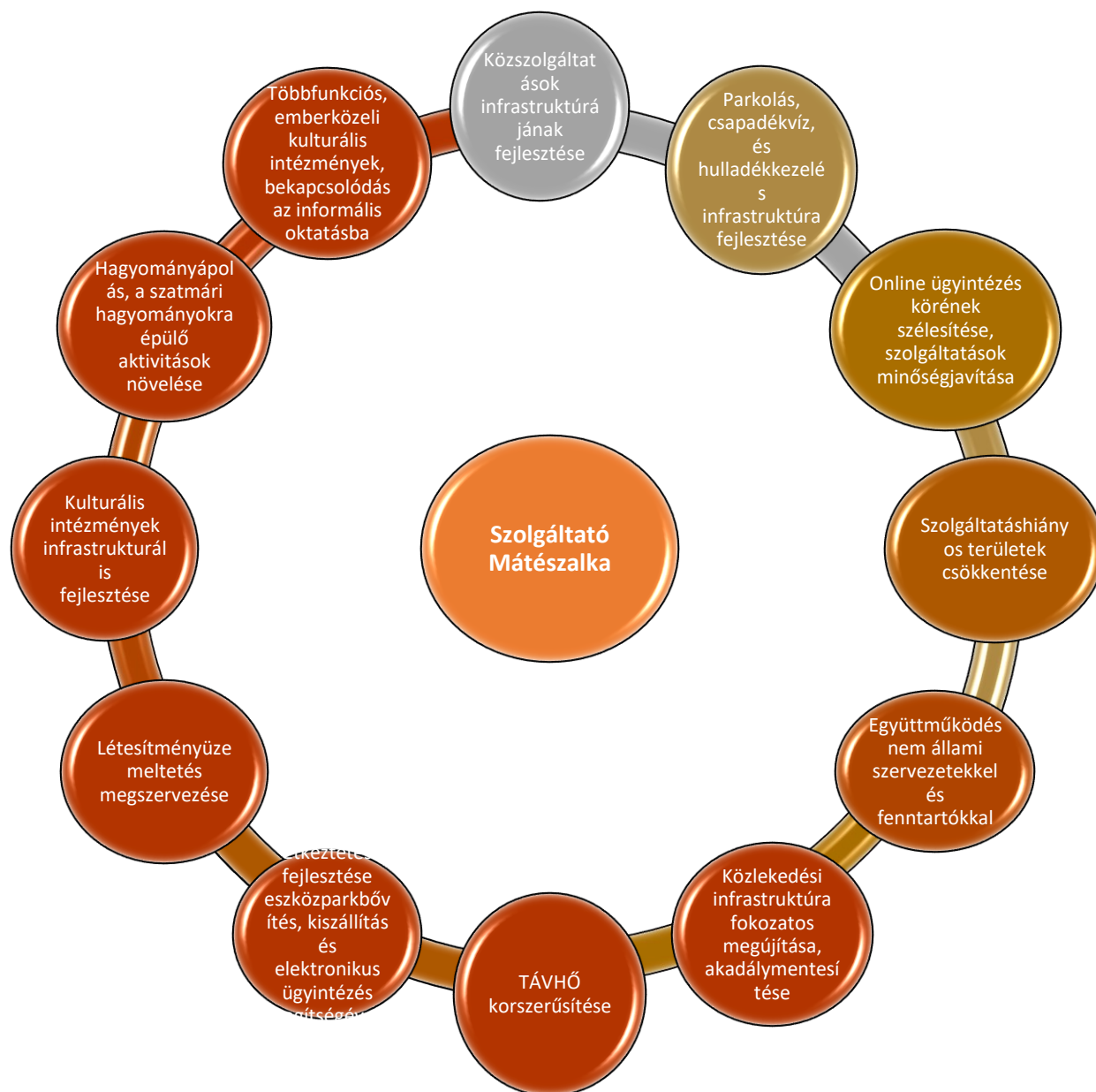
- A kommunális szolgáltatások terén fontos elv a szolgáltatás színvonalának növelése, a szolgáltatás díjának csökkentése és a helyi munkahelyteremtés érdekében, a helyi vállalkozóknak versenyztatás alapján, partnerként történő való bevonásával.
- Az elektronikus ügyintézés széleskörűvé tétele (első lépésként az ASP bevezetésével a hivatali ügyintézés során részben megtörtént)
- Az étkeztetés kapcsán az eszközök és az ingatlanok, egyéb támogató infrastruktúra állapotának számbavételét és állapotfelmérését, mely kellő alapot szolgáltathat egy eszköz és infrastruktúra-fejlesztési és karbantartási terv összeállítására. A tervezés során érvényesíteni kell a rövid -, közép – és hosszú távú célkitűzéseket, melyeket a költségvetés tervezése során érvényre kell juttatni. Számítógépes nyilvántartási rendszer illetve két havi étlap tervezése annak érdekében, hogy a szolgáltatás népszerűsítése hatékonyabb lehessen. A szolgáltatás bővítését és egyben bevétel növekedést eredményezhet, az egyébként jó minőségben előállított menüt népszerűsítjük a lehetséges, potenciális külsős vendégétkezők körében. Célszerűnek látjuk feltérképezni a közétkeztetést biztosító konyhák környezetében lévő vállalkozások, illetve a munkahelyi étkezésben érdekelt, ám jelenleg nem jelentkező munkavállalói réteg igényeit elvárásait. Az értékesített ételek számának növeléséhez egyrészt hatékonyabb kommunikáció, másrészt nagyobb ételválaszték is szükséges. Természetesen a konyhák adottságai komoly akadályai lehetnek ennek a fejlesztésnek, azonban javasoljuk újra gondolni a jelenlegi főzőkonyhák pozícióit és megvizsgálni annak lehetőségét, hogy egy-egy konyha profiljának átalakításával, bővítésével milyen pozitív változás lenne elérhető e tárgykörben. Érdemes megvizsgálni a több menüs rendszer kialakításának lehetőségeit, az egészséges táplálkozás iránt elkötelezett emberek kiszolgálásának lehetőségét.
- Kulturális szervezetek: Ezen a területen 3 szervezet tevékenykedik, kettő költségvetési intézmény, egy pedig nonprofit Kft. formájában. Ezen a területen nem lehet cél a profit elérése. Az viszont igen, hogy hatékony feladatmegoldással és munkaszervezéssel, pályázati források felhasználásával, saját bevételek generálásával önkormányzati többlettámogatás nélkül is fenntarthatóak legyenek szervezeteink. Törekedni kell tehát a bevételek növelésére annak érdekében, hogy fedezetet nyújtsanak az intézmények kiadásaira. Ebbe beletartozik az is, hogy amennyiben lehetőség van rá, pályázati forrásból érdemes energiahatékonysági fejlesztéseket is tervezni ezekre az intézményekre is, mivel így nem sérül a feladatellátás minősége, viszont alapvetően csökkenthetőek az üzemeltetési költségek. A Szatmári Múzeum esetében szükséges a múzeumépület energiahatékony és esztétikai fejlesztése. A kettő szoros összefüggésben van, hiszen a múzeum, mint turisztikai attrakció esztétikusabb külső megjelenésével a megújult Kossuth utca egyik kiemelkedő objektuma. A növekvő látogatószám plusz bevételt jelent, ugyanakkor a több, mint 100 éves épület energetikai fejlesztése jelentős költségmegtakarítást eredményez hosszú távon. Ezek pályázati forrásból való megvalósítása szükséges. Plusz költséget jelent a megvalósulás alatt lévő u. Szalkai ház, az Első villamosított lakóház felújítása és új funkciókkal való ellátása. Itt kerül berendezésre a Villamosítástörténeti kiállítás, a Baba gyűjtemény bemutatása és a Tony

Curtis múzeum kávéház kialakítása. A költségek fedezetére bevételi tervet szükséges készíteni

- Közösségi élet, rendezvények: kisebb, közösségi rendezvények esetében ösztönözni kell arra a városi civil szervezeteket, közösségeket, különös tekintettel a fiatalokra, hogy tevékenyen, önkéntes munkával, szervezéssel, kivitelezéssel járuljanak hozzá egy-egy esemény létrehozásához. A cél tehát az lenne, hogy az önkormányzat, illetve intézményei, társaságai ösztönözzék a lakókat, a civil szférát, de akár a vállalkozókat is arra, hogy tevékenyen részt vállaljanak a közösségi események szervezésében.
- A műveltség, a kultúra, a művészetek és a sport fejlesztése, nemzetiségi hagyományaink megőrzése és ápolása érdekében biztosítani kell a szükséges forrásokat a városi rendezvényekhez és kulturális programokhoz, a nemzetiségi önkormányzatok és a civil egyesületek támogatásához.
- Városunkban a település mérete miatt nagyobb volumenű közfoglalkoztatási programokat tudunk elindítani. Emiatt is fontos, hogy azok indításakor a következőkre figyelemmel tervezzük meg a programokat:
 - a programok alkalmasak legyenek arra, hogy az abban résztvevők olyan ismereteket sajátítsanak el, ami a tényleges munkaerőpiacon is hasznosítható
 - képessé és alkalmassá kell tenni a résztvevőket a rendszeres munkára, azaz megfelelő felkészítést kell, hogy biztosítsanak a programok
 - illeszkedjenek az önkormányzat egyéb terveihez, egészítsék ki azokat (pl. a „zöld város” esetében energianövények termesztése, vagy az étkeztetés alapanyagának biztosítása)
 - hatékony munkaszervezést kell megvalósítani, hogy ezeknek a programoknak is lássa a lakosság az értékét és ténylegesen értékteremtő munkaként jelenjen meg a környezete számára
 - lehetőséget kell adni olyan tevékenységekre, amelyek hiányt jelentenek a térségben, azaz esetlegesen piaci lehetőséget is rejtnek magukban.
- A könyvtárban pályázati forrásból nyílászárók felújítása illetve cseréje lesz hamarosan, ami hatékonyabb, takarékosabb energiafelhasználást tesz lehetővé. Ennek a pályázatnak a keretében kialakításra kerül egy olyan esztétikus, korszerű közösségi tér, amely alkalmas rendezvények, előadások, gyerekfoglalkozások lebonyolítására is.

Egy másik, már kevésbé használt teremben a középiskolás fiatalok részére lehet kialakítani egy beszélgetős, korrepetálós kuckót, ahol hasznosan tudják eltölteni a szabadidejüket: játszhatnak, internetezhetnek, különböző rendezvényeket, kvíz partikat szervezhetnek maguknak. A kialakításba és a programok szervezésébe célszerű bevonni őket, akár iskolai közösségi szolgálat keretében, mert így jobban magukénak érzik majd.
- Fontos az önkormányzat és intézményei, vagy cégei kezében levő ingatlanok kezelésének hatékonyabbá tétele. Értendő ez az energiahatékonyságra, a szolgáltatásszervezésre, pl. takarítás, karbantartás, valamint a bérlakások kezelésének fejlesztésére
- A Szalkatávhó Kft. két fő fejlődési irányt határoz meg, a veszteségek csökkentését, és a szolgáltatási terület növelését.

- Veszteségek csökkentése: A hőtermelő egység energiaátalakítási tényezője a kétezres évek elején végrehajtott modernizációnak köszönhetően jónak mondható, és ezen az arányszámon tovább javít a megvalósulóban lévő geotermális projekt. A távhőrendszer többi eleme, úgy mint a primer és szekunder vezetékhalozatok, valamint a város 20 hőközpontjában található hőcserélő berendezések felújításra szorulnak. Ezen vezetékek és berendezések cseréjével csökkenthető a hőveszteség, növelhető az ellátásbiztonság.
- Szolgáltatási terület növelése: A távhő szolgáltatás kényelmes, tiszta és környezetbarát fűtési mód. Versenyképes ár mellett megvalósítható új fogyasztók bekapcsolása. Ennek előfeltétele a fent említett gazdaságosabb üzemelés. A város távhőrendszere közel lineáris, keleti – nyugati orientáltságú. Végpontjai keleti irányból a Szokolai Őrs út - ami a város legszélső utcája - nyugati irányból pedig a Mátészalkai Szakképzési Centrum Gépészeti Szakgimnáziuma, valamint a Kálvin János Református Általános Iskola. E három végpont között számtalan épület és közintézmény található, melyek potenciális fejlődési lehetőséget jelentenek a Szalkatávhő Kft. számára.

III.2.2.3. Fenntartható és Lokálpatrióta Mátészalka intézkedései

- A közszolgáltatások minőségi fejlesztése is stratégia szerepet kap Mátészalka középtávú fejlesztésben. Ez a terület elsősorban azért élvez preferenciát, mivel az önkormányzatnak kiemelt feladata közszolgáltatások biztosítása a lakosság számára. A stratégia célcsoportjai a lakosság és azon vállalkozói kör, akiknek alaptevékenysége az idetartozó szolgáltatások közé tartozik, vagy azokkal van szoros kapcsolatban. A stratégiai részcélok a következőkben összegezhetők:

Megújuló energia előállítás lehetővé tétele, hagyományos energiafelhasználás csökkentése

- napkollektorok telepítése a meleg víz előállítására - ez már részben megvalósult a közösségi szolgáltatást nyújtó intézményekben.
- megújuló energiahordozók arányának növelése: nap és a szélenergiák hasznosítása, biomassza erőmű általi előállítás.
- olcsóbb, fenntarthatóbb és klímabarát közszolgáltatási rendszer,

A lakossági életminőséget rövid és hosszabb távon javító fejlesztések

- lakossági tudatformálás - a lakosság és a helyi vállalkozások környezettudatos viselkedése: szelektív hulladékgyűjtés, a levegő tisztaságának védelme, zaj és rezgés elleni védelem,
- a leszakadó városrészek állapotromlásának megállítása.

A város zöldfelületeinek fenntartása és fejlesztése.

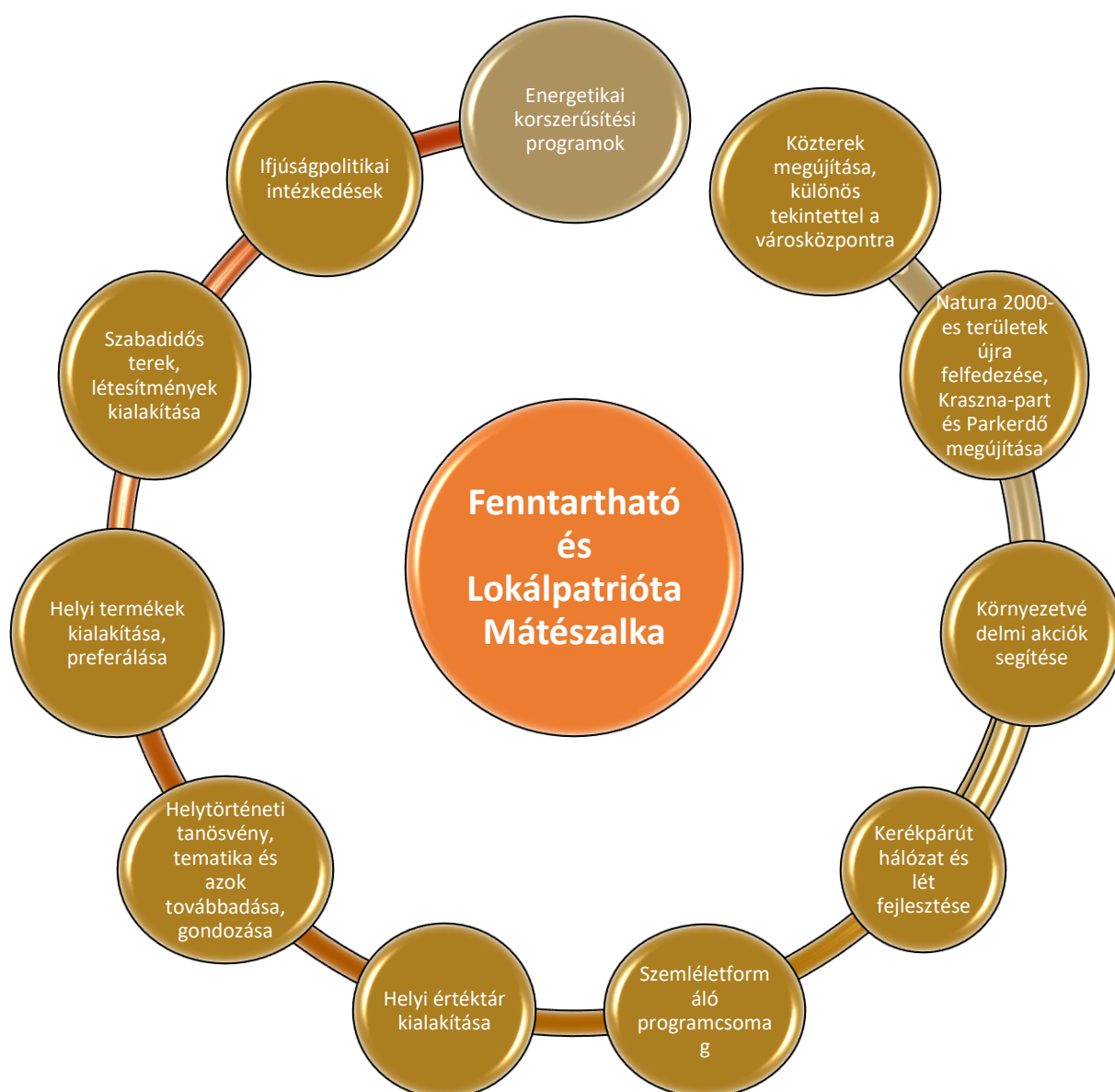
- a városközpont gazdasági és fizikai regenerációja,
- A Kraszna part és Parkerdő több funkciós hasznosítása

A fenti célok szakaszosan és középtávon valósulhatnak meg. Mátészalka városához jól illeszkedik a zöld város imázs megteremtése. A város természeti adottságai sugallják a természeti értékek ilyen hasznosítását, hihető és kivitelezhető célok ezek, a gazdasági racionalitásáról nem is beszélve. A közintézmények energiatakarékos működtetése a jövő nemzedéke számára is mintát adnak a saját háztartásuk környezetkímélő és a háztartások jelenlegi gyakorlatánál gazdaságosabb energiarendszer kialakításához.

- A helyi közösségek fejlesztése, a kisebb, helyi programok, különböző klubok, közösségi programok, lépcsőházi, vagy városrészi akciók kialakulásának ösztönzése.
- Annak kutatása, bemutatása és továbbadása, ami szalkai. Így tehát a helyi értéktár kialakítása, bemutatása, valamint ezzel kapcsolatos ismeretátadó foglalkozások, klubok, rendezvények lebonyolítása. Minden, amitől érezzük, hogy szalkaiak vagyunk. Ennek egy központi infrastrukturális hátterét adná a Kegyeleti Parkban létesítendő Helytörténeti tanösvény, amelyhez szükséges nyomtatott, online és személyes tájékoztató anyagok biztosítása.
- Mátészalkán a demográfiai viszonyok azt mutatják, hogy a gyermekszám növekedésnek indult. Ennek megfelelően szükségessé vált új bölcsődei infrastruktúra kialakítása, amely nem csak a gyermekek, hanem a vállalkozások és a munkavállalók szempontjából is kiemelt jelentőségű. Első lépcsőként tehát fontos a megfelelő infrastruktúra kialakítása, folyamatos fejlesztése, valamint minőségi szolgáltatás biztosítása. Ugyanezen szempont

érvényesül az óvodás korosztály részére is. Biztosítanunk kell, hogy már óvodás korban korszerű fejlesztésben részesüljenek a gyermekeink. Az iskolai és középiskolai oktatásra nincs közvetlen kihatása az önkormányzatnak, azonban nem formális eszközökkel, a kulturális intézményei, vagy más együttműködések révén mégis kapcsolódni tud az oktatási feladatokhoz. A fejlesztési irány kapcsán minél közvetlenebb kapcsolatot lenne szükséges kialakítani az önkormányzat és a fiatalok között, hogy a jövőnk generációjának szükségleteire fel tudjunk készülni.

- Fontos, hogy a fiatalok itthon tartását és hazaköltözését segítő programcsomagot tudjunk kialakítani az önkormányzat eszközeit ötvözve gazdasági, oktatási együttműködésekkel is.
- Fontos a fiatal tehetségek támogatása, megfelelő ösztöndíjrendszerek kialakítása a fiatalok számára, illetve a megfelelő szabadidős infrastruktúra biztosítása.

IV. SZABOLCS 05. ÖNKORMÁNYZATI TERÜLETFEJLESZTÉSI TÁRSULÁS

Mátészalka város gesztorságával 2015-ben jött létre a Szabolcs 05. Önkormányzati Területfejlesztési Társulás (a továbbiakban: Társulás) a mátészalkai, a csengeri és a baktalórántházi járásokba tartozó 44 térségbeli önkormányzat részvételével. A társulás önkormányzatai a szoros együttműködés segítségével szervezettebben, hatékonyabban és nagyobb területen tudják érdekeiket összehangolni, illetve közösen érvényesíteni.

Mátészalka városa a jelen gazdasági programban is megfogalmazott célkitűzéseit, **térségi vezető szerepének megerősítését** is hatékonyabban tudja megvalósítani egy, a gesztorságával működő önkormányzati szövetségen keresztül is megtámogatva, amely által nagyobb területre is tud hatást gyakorolni, nagyobb volumenű terület – és gazdaságfejlesztési programokat képes megszervezni és végrehajtani.

A Társulás célja, közös területfejlesztési célok kidolgozása és megvalósítása, ezen belül:

- A térségében a szociális piacgazdaság kiépítésének elősegítése, a fenntartható fejlődés feltételeinek megteremtése, az innováció térbeli terjedésének elősegítése, a társadalmi, gazdasági és környezeti céloknak megfelelő térbeli szerkezet kialakítása.
- A városok és a községek, illetve a fejlettebb és az elmaradott települések közötti – az életkörülményekben, a gazdasági, a kulturális és az infrastrukturális feltételekben megnyilvánuló – jelentős különbségek mérséklése és a további válságterületek kialakulásának megakadályozása, a társadalmi esélyegyenlőség biztosítása érdekében.
- A térségi és helyi közösségek területfejlesztési kezdeményezéseinek elősegítése, összehangolása az országos célkitűzésekkel.
- Fejlesztési koncepciók, programok és tervek kidolgozása, meghatározása és megvalósítása.
- A településfejlesztés összehangolása.
- A nemzetközi együttműködések keretében az Európai Unió regionális politikájához illeszkedés elősegítése, valamint a regionális együttműködésben rejlő kölcsönös előnyök hasznosítása és a hátrányos helyzetű határmenti térségek összehangolt fejlesztésének elősegítése. Határon átnyúló projektek tervezése és megvalósítása.
- A társadalom és a gazdaság megújulását elősegítő, a térségi erőforrásokat hasznosító fejlesztéspolitika kidolgozása, összehangolása és érvényesítése.
- A gazdaság szerkezeti megújulásának elősegítése, a munkanélküliség mérséklése.
- Az innováció feltételeinek javítása a megfelelő termelési és szellemi háttérrel rendelkező központokban, és az innovációk térségi terjedésének elősegítése. Kutatás-fejlesztési (K + F) projektek tervezése és megvalósítása.
- A befektetők számára vonzó vállalkozói környezet kialakítása.
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésében meghatározott helyi közügyekhez, valamint helyben biztosítható közfeladatok

körében ellátandó helyi önkormányzati feladatokhoz kapcsolódó infrastrukturális és humán jellegű projektek tervezése és megvalósítása.

- Közfoglalkoztatási mintaprogramok kidolgozása és megvalósítása.
- Településeken belüli, illetve azokat összekötő nyomvonalas infrastrukturális beruházások tervezése és megvalósítása.
- Közműfejlesztéseket megvalósító infrastrukturális beruházások tervezése és megvalósítása.
- Az esélyegyenlőséget és a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkózását elősegítő projektek tervezése és megvalósítása.
- Megújuló és takarékos energiaforrásokon alapuló, intézményi energiakorszerűsítési és közvilágítási projektek tervezése és megvalósítása.
- Környezetvédelmi projektek tervezése és megvalósítása.
- Gazdaságfejlesztési projektek tervezése és megvalósítása.
- A megye mezőgazdasági potenciáljából adódó, élelmiszeripari nyersanyagok termelését, feldolgozását és értékesítését előirányzó projektek tervezése és megvalósítása.
- A projektek, beruházások tervezéséhez és megvalósításához kapcsolódóan európai uniós és hazai finanszírozású pályázatok és egyéb források felkutatása, projektdokumentumok, pályázatok elkészítése, pályázatokon történő részvétel, a nyertes pályázatok teljes körű bonyolítása, megvalósítása.

A Társulás munkaszervezeti feladatait (döntések előkészítése, végrehajtás szervezése, gazdálkodási feladatok) a Mátészalkai Polgármesteri Hivatal látja el, ugyanakkor a Terület – és Településfejlesztési Operatív Program, illetve egyéb európai uniós és hazai pályázati forrásszerzési lehetőségek hatékony felkutatása, a pályázatok megírásában és a nyertes pályázatok projektmenedzselésében történő operatív közreműködés érdekében a Társulás létrehozta a kizárólagos tulajdonában lévő **Szabolcs 05. Gazdaságfejlesztési Nonprofit Kft-t**. A Kft., a megalapítása óta eltelt 4 évben igen nagyszámú önkormányzati projektet menedzselte sikeresen a Társulás tagönkormányzatai számára.

A Társulás, mint pályázó konzorciumvezető is sikeresen szerepelt a **TOP 5.1.2-15. kódszámú, „Helyi foglalkoztatási együttműködések”** című pályázati kiírás keretében, ahol is a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatallal együttműködésben nyert el és valósít meg 4 éven keresztül a 3 járásszékhely tagönkormányzat és térségeikre vonatkozóan foglalkoztatási együttműködések (paktumok). A projektek közvetlen célja az álláskereső képzettségi szintjének javítása és foglalkoztatásának elősegítése, illetve a munkaerő-piaci együttműködés kereteinek megteremtése, a munkavállalói és munkáltatói szervezetek folyamatos együttműködése.

A Társulás sikeresen szerepelt továbbá a közvetlen brüsszeli európai uniós pályázatokon is, így az Interreg Central Europe pályázat keretében az **„Épített örökségek egységes energia- és környezetbarát megoldásai a történelmi városrészek fenntartható kezelése érdekében (Bhenefith)”** címmel 6 partner országbeli résztvevővel valósított meg projektet, melynek célja

a kulturális, képzőművészeti és történelmi jelentőséggel bíró épített örökségek megőrzésében résztvevő szereplőkkel együttműködve innovatív megoldások kidolgozása a történelmi városrészek fenntartható menedzselése érdekében volt.

A Társulás jelenleg az URBACT III program keretében az **UrbSecurity** című pályázatban is részt vesz, melyben a 7 partner országbeli résztvevővel a városi biztonság integrált megközelítését kívánják megvizsgálni és a projekt középpontjában a polgárok életminőségének javítása, illetve a város okos, fenntartható és inkluzív növekedése áll.

A Társulás az elmúlt 5 évben bizonyította, hogy Mátészalka gesztorságával a kitűzött terület - és településfejlesztési célkitűzéseit jelentős érdekérvényesítéssel képes képviselni, illetve az önkormányzatok közötti feladatmegosztást is figyelembe véve, a 44 tagönkormányzat fejlesztési elképzelései összehangolásához és megvalósításához is jelentős segítséget tud nyújtani. Az együttműködés folyamatos fenntartása Mátészalka város számára is igen fontos, a térségi vezető szerepe erősítése céljából.

V. PANDÉMIA

Jelen gazdasági program kidolgozása közepette hirdette ki Magyarország Kormánya a koronavírus terjedése okozta világjárvány miatt az ország egész területére szóló veszélyhelyzetet.

A pandémia világszerte még, - bár eltérő mértékben, - kibontakozóban van. Elsődlegesen az egészségügyi kockázat, illetve következmények mérséklése a legfontosabb feladat, amely kapcsán önkormányzatunk is megtette és folyamatosan megteszi a halaszthatatlan és szükséges intézkedéseket.

A világjárvány okozta negatív hatások egyelőre felmérhetetlenek, ugyanakkor az látható, hogy már most óriási hatással van a világgazdaság egészének működésére. Gyárleállások, a termelés jelentős mértékű visszaesése, a szolgáltató szektort ért sokkhatás tapasztalható világszerte.

A hatások nem kerülhetik el hazánkat, így városunkat sem. Elsősorban a termelés volumenének csökkenése okán csökkenhet az utóbbi években meredeken emelkedő iparüzési adó bevétel, amely a korábbiakban bemutatottak szerint komoly költségvetési bevételi forrása önkormányzatunknak. Munkahelyek kérdőjeleződhetnek meg, amelynek folyamánya lehet a kereslet csökkenése. Egyes szolgáltatói szektorok, mint az idegenforgalom, a vendéglátás, vagy a tipikus kisvállalkozói tevékenységek a járvány jellegéből adódóan azonnal és igen hűsbavágóan érezhették meg a kereslet minimalizálódását.

A városunkat potenciálisan érintő gazdasági visszaesés hatásainak mérséklése és ezzel összefüggésben a jelen gazdasági programban megfogalmazott célok megvalósítása komoly erőfeszítéseket kíván meg önkormányzatunktól. A várható kormányzati gazdaságélénkítési intézkedések lehetőségeit, illetve az elmúlt években sikeresen igénybevett pályázati forrásszerzési lehetőségeket is maximális mértékben igénybe kell vennie majd városunknak. Amennyiben szükséges, akkor megfelelően módosítható az önkormányzat 2020. évi költségvetése, illetve a gazdasági célkitűzések prioritásai is.